

Guro Berge

Befolkningsvekst – en ressurs for norske byer

Habitat
for Humanity®

World
Habitat Day

7. oktober

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

Habitat
for Humanity®

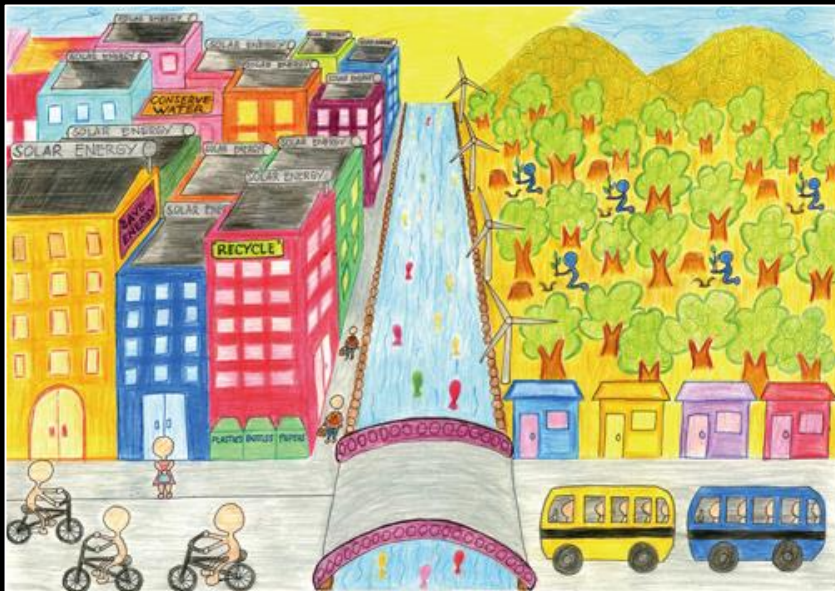
World
Habitat Day

7. oktober

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

Los Ksenya (6th Grade, Russia)

Gemmary Angel D. Medina (5th Grade, Philippines)

Ncholas Keith C. Marasigan (4th Grade, Philippines)

7. oktober

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

URBAN MOBILITY

ACCESS TO
GOODS AND
SERVICES

7. oktober

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

URBAN MOBILITY

ACCESS TO
GOODS AND
SERVICES

The United Nations has advice for city planners around the world:

Move people closer together!

Vi er allerede i gang med å flytte tettere sammen!

Over halvparten av verdens befolkning bor i byer

:

Cities of the future

global competition, local leadership*

**Vi står overfor en urban
befolkningseksplasjon**

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS

An aerial photograph of Monaco, showing a dense urban landscape built on a steep, green hillside. The city is characterized by numerous multi-story apartment buildings and commercial structures. In the foreground, there are several prominent buildings, including one with a distinctive white, conical roof structure. The background shows the continuation of the hillside, dotted with more buildings and patches of greenery. The sky is clear and blue.

Monaco

Verdens tetteste land

23 763 innbyggere/km²

Mumbai

Verdens tetteste by

29 650 innbyggere/km²

Hong Kong

Verdens tetteste bykjerne

96 000 innbyggere/km²

Istanbul

Europas tetteste by

7 700 innbyggere/km²

London

Verdens 42. tetteste by etter Aten og Madrid

5 100 innbyggere/km²

Monaco

Verdens tetteste land

Mumbai

Verdens tetteste by

Hong Kong

Verdens tetteste bykjerne

Istanbul

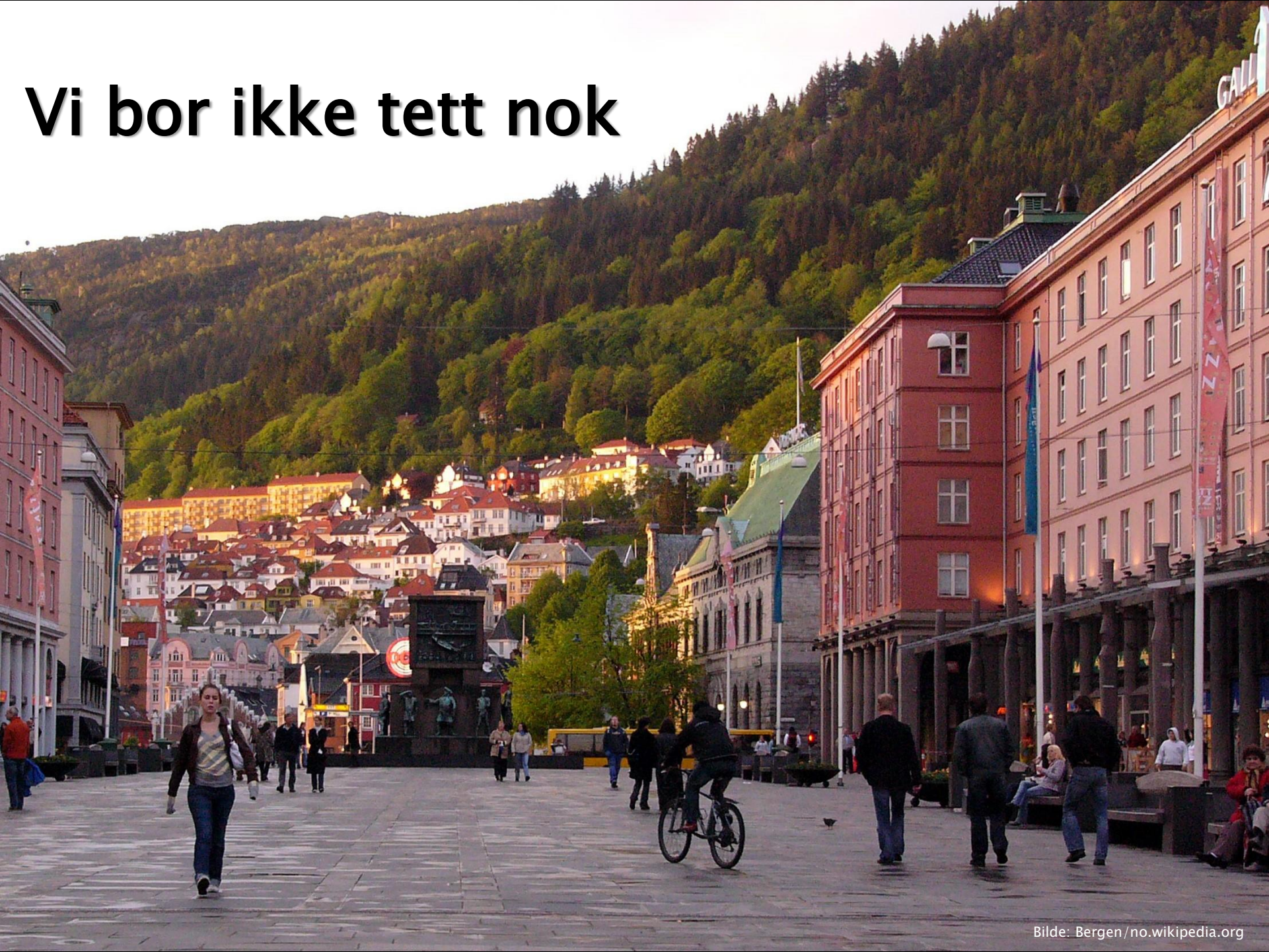
Europas tetteste by

London

Verdens 42. tetteste by etter Aten og Madrid

Vi bor ikke tett nok

Jo tettere vi bor, desto flere
muligheter

TRIUMPH OF THE CITY

How Our Greatest Invention Makes Us
Richer, Smarter, Greener, Healthier and Happier

EDWARD GLAESER

Den tette byen

Utvikling av mennesker, evner og muligheter

Noen trender

Vi vil være sammen og
i nærheten av hverandre

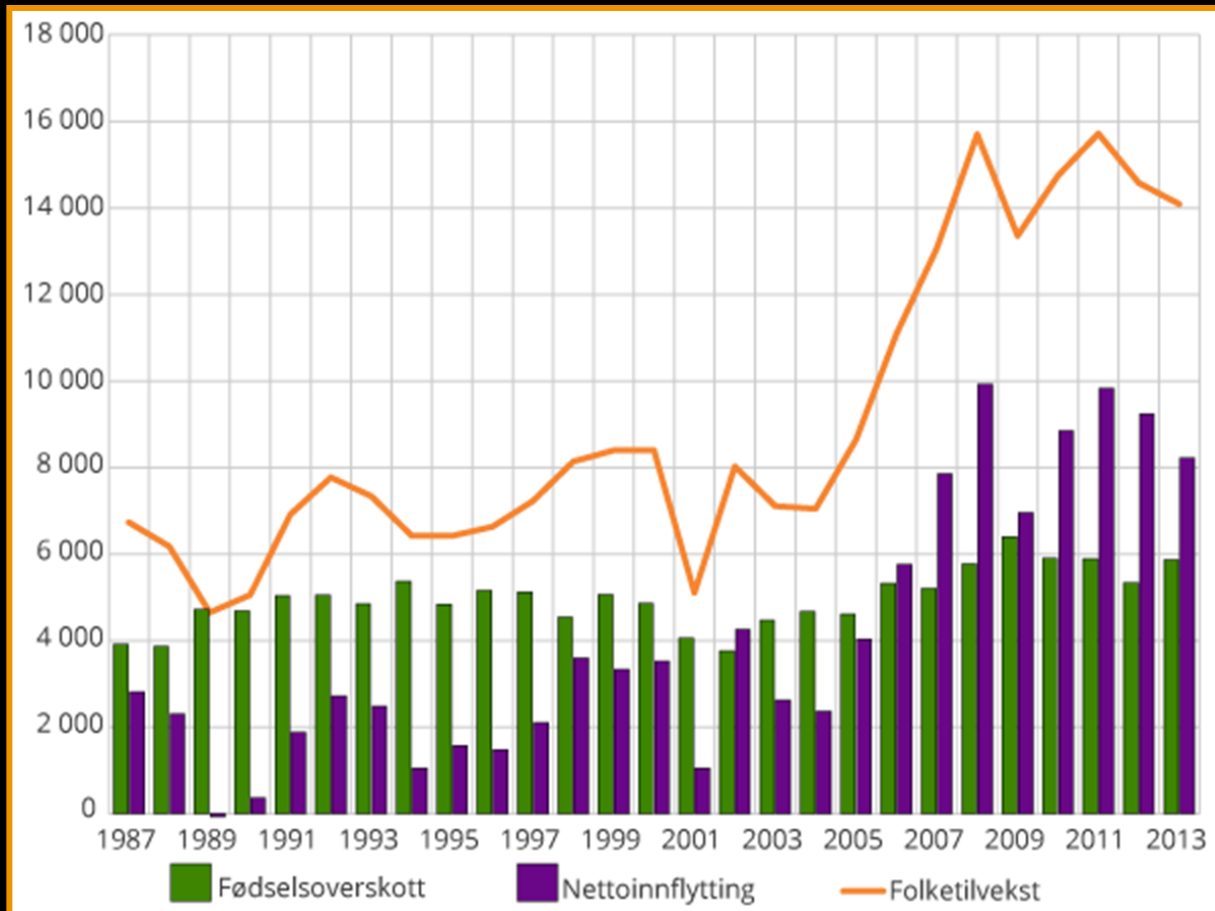

A large, dense crowd of people is gathered for a public event in Norway. Many individuals are holding Norwegian flags, which feature a red field with a white Scandinavian cross outlined in blue. In the center of the crowd, a marching band is performing, wearing dark blue uniforms with white accents and blue caps. Some band members are playing brass instruments, and one person in a red shirt with "RUS" is visible. The scene is bright and festive, with people of various ages and backgrounds participating. The text "Hvordan er det i Norge?" is overlaid on the image in a white, sans-serif font.

Hvordan er det i Norge?

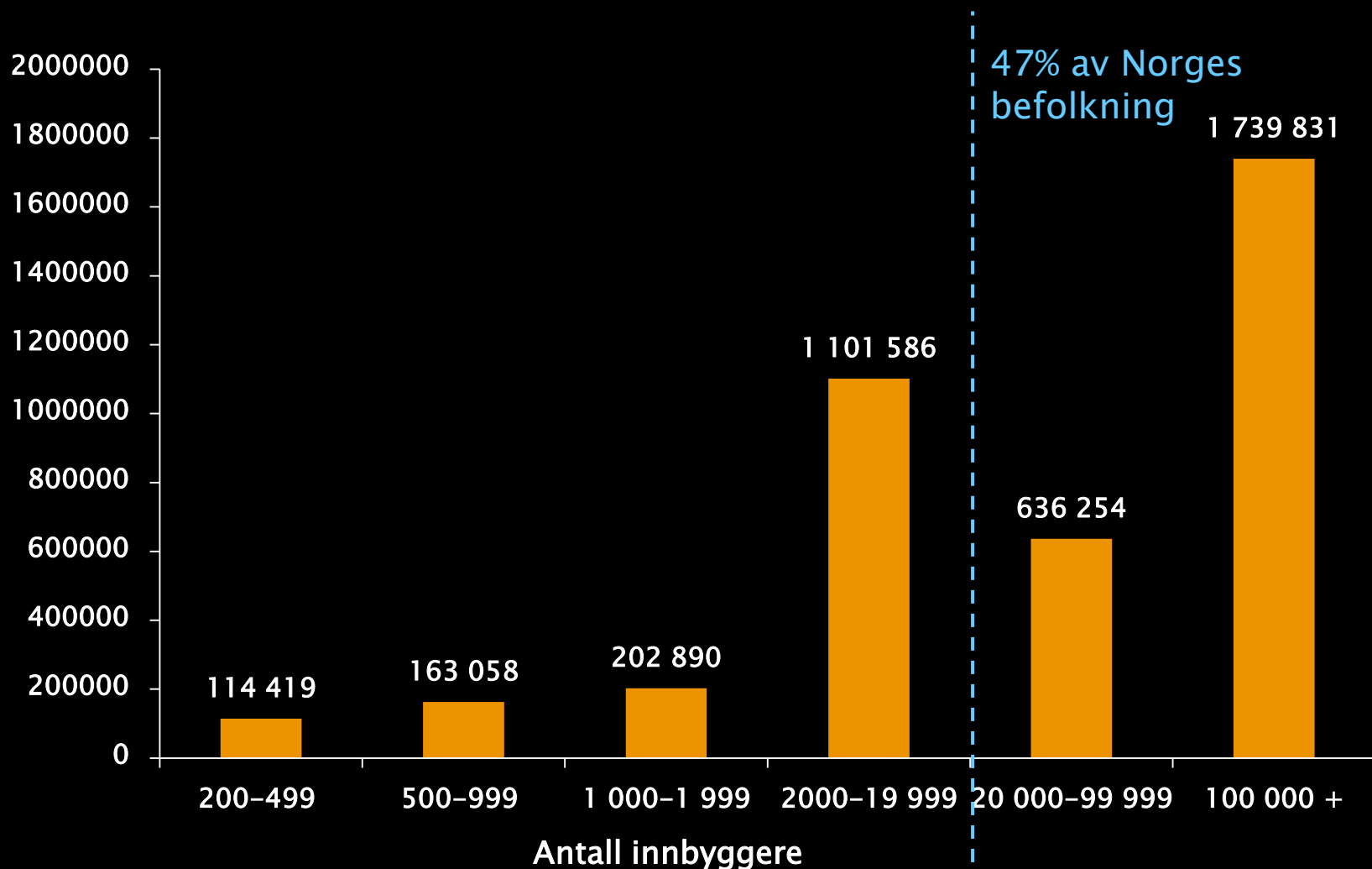
Vi er blitt betydelig flere siden 2005

Fødselsoverskudd, nettoinnflytting og folketilvekst.
2. kvartal 1987–2013

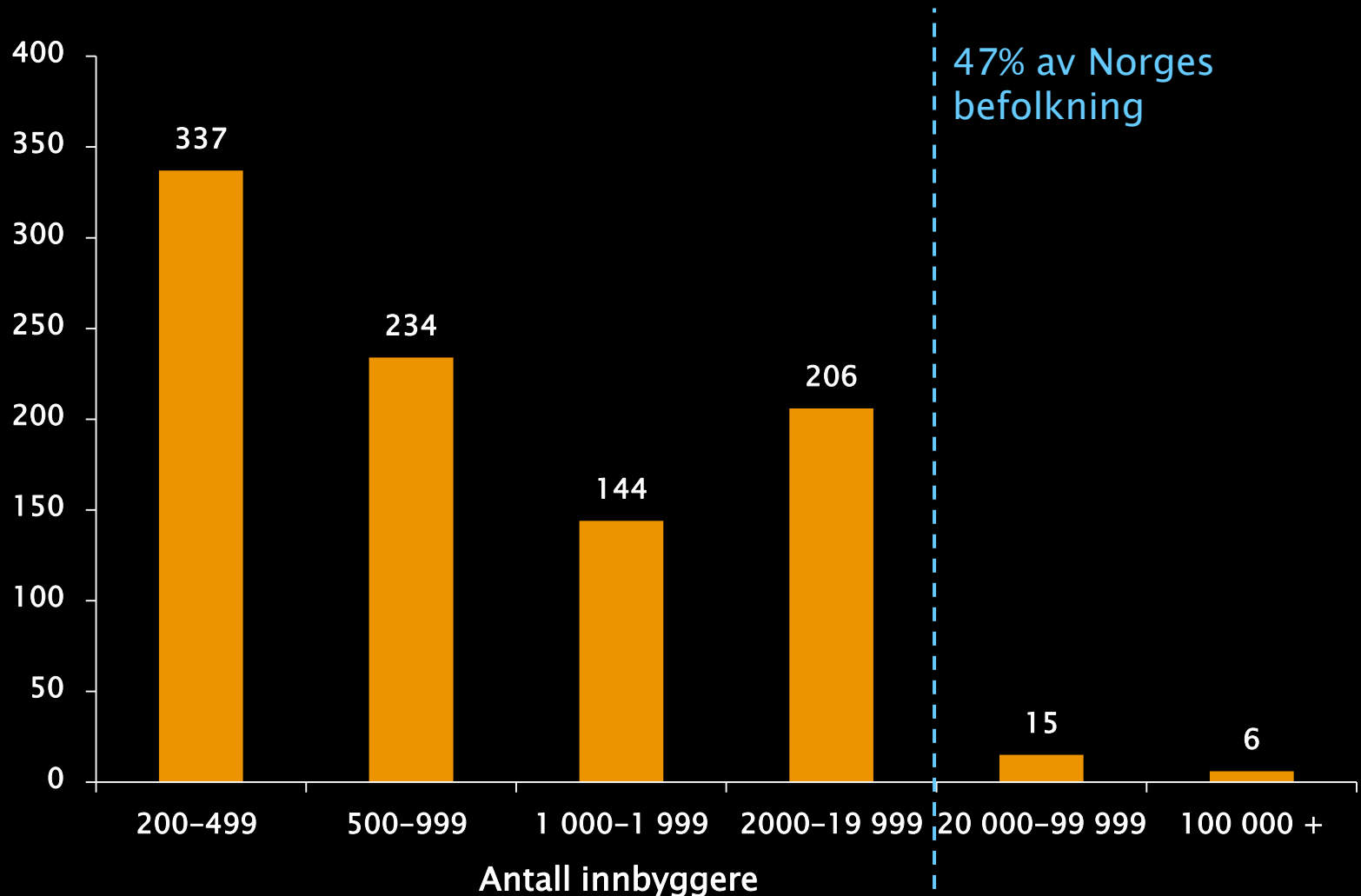
5 051 275 bosatte i Norge 2012

3 958 038 i byer og tettsteder av ulik størrelse

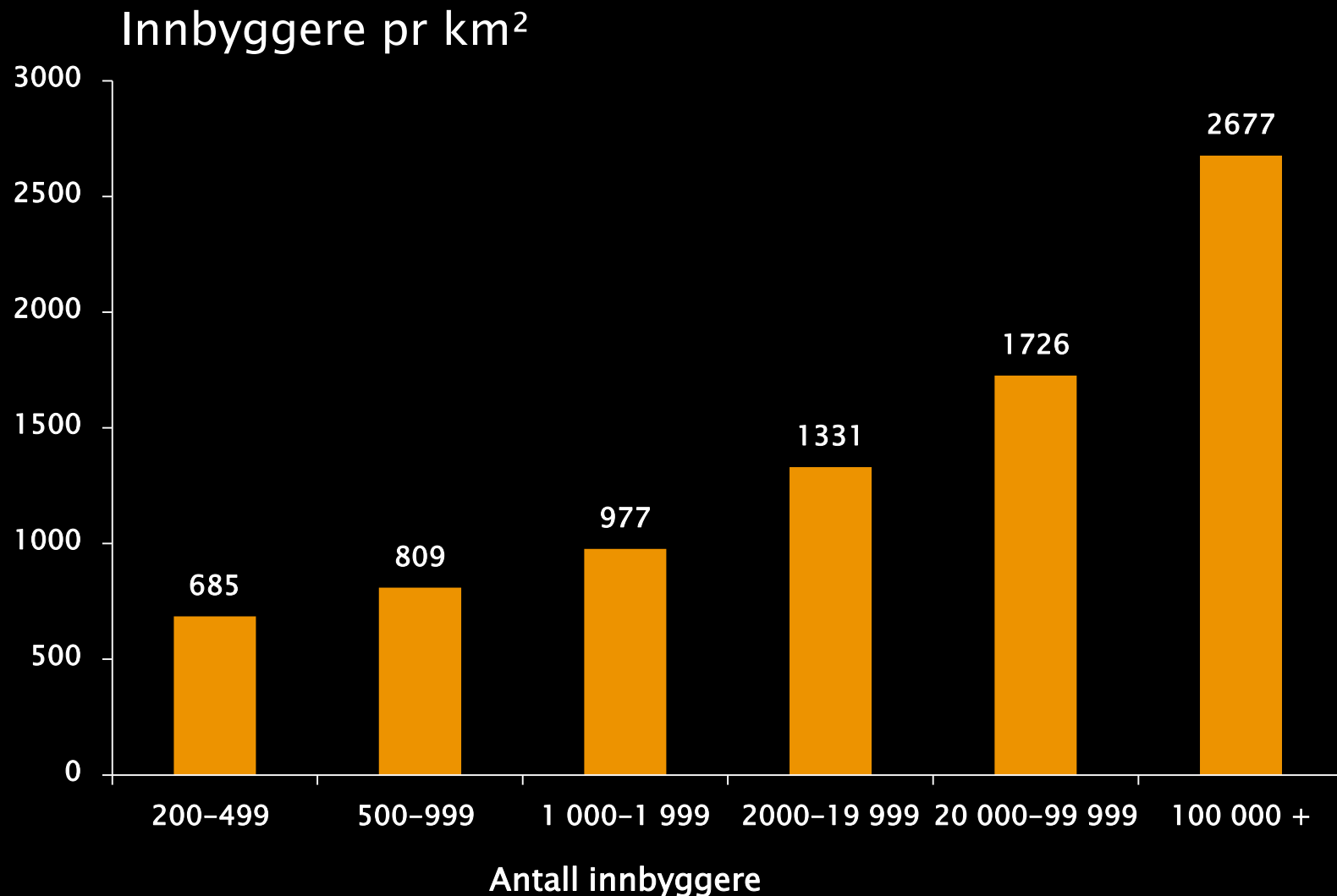
6 byer med over 100 000 innbyggere

Antall byer og tettsteder

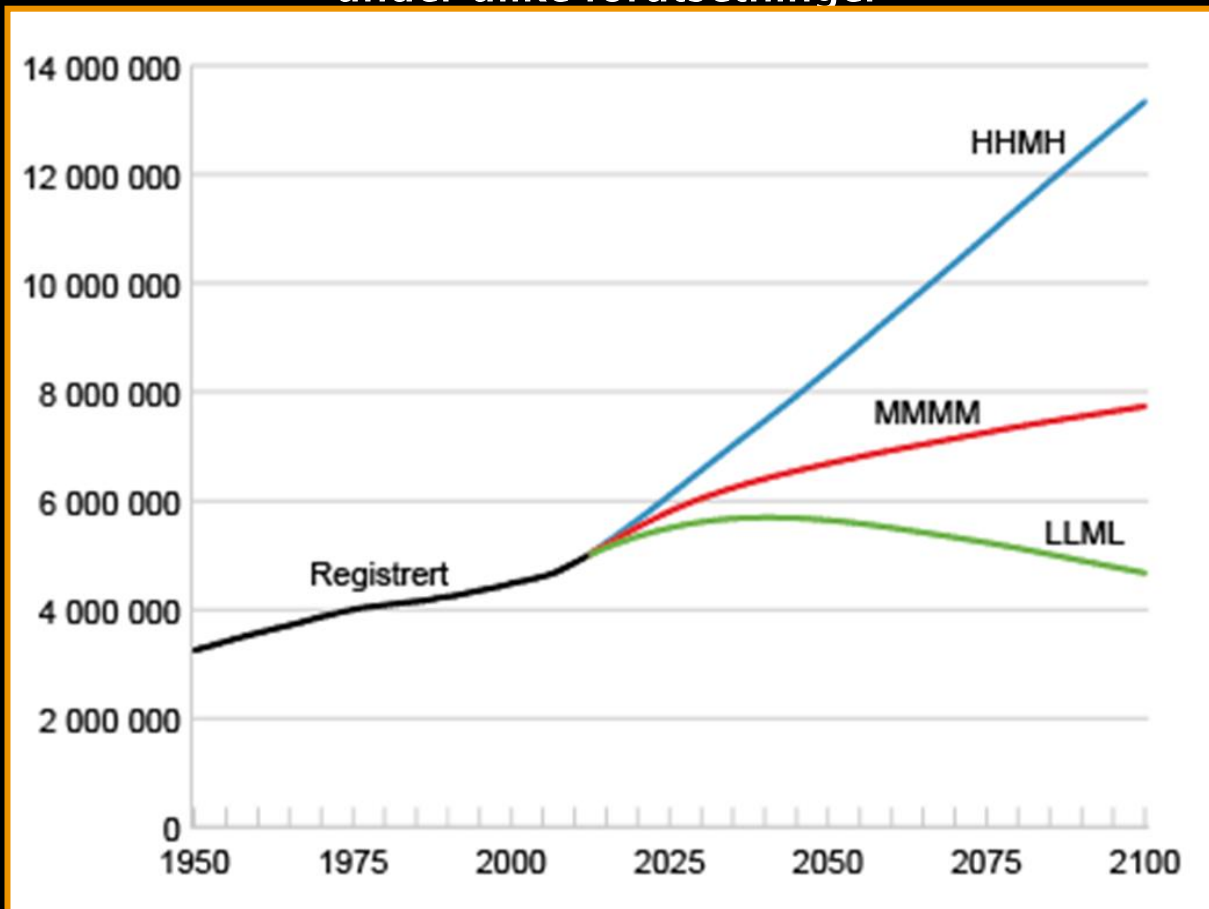

De 6 største byene har i gjennomsnitt 2 677 innbyggere pr km²

Vi er forventer å bli fler

Folkemengden framskrevet til 2100
under ulike forutsetninger

Sterkest vekst i Oslo

Oslo vokser fra 613 000 innbyggere i 2012
til 832 000 i 2040.

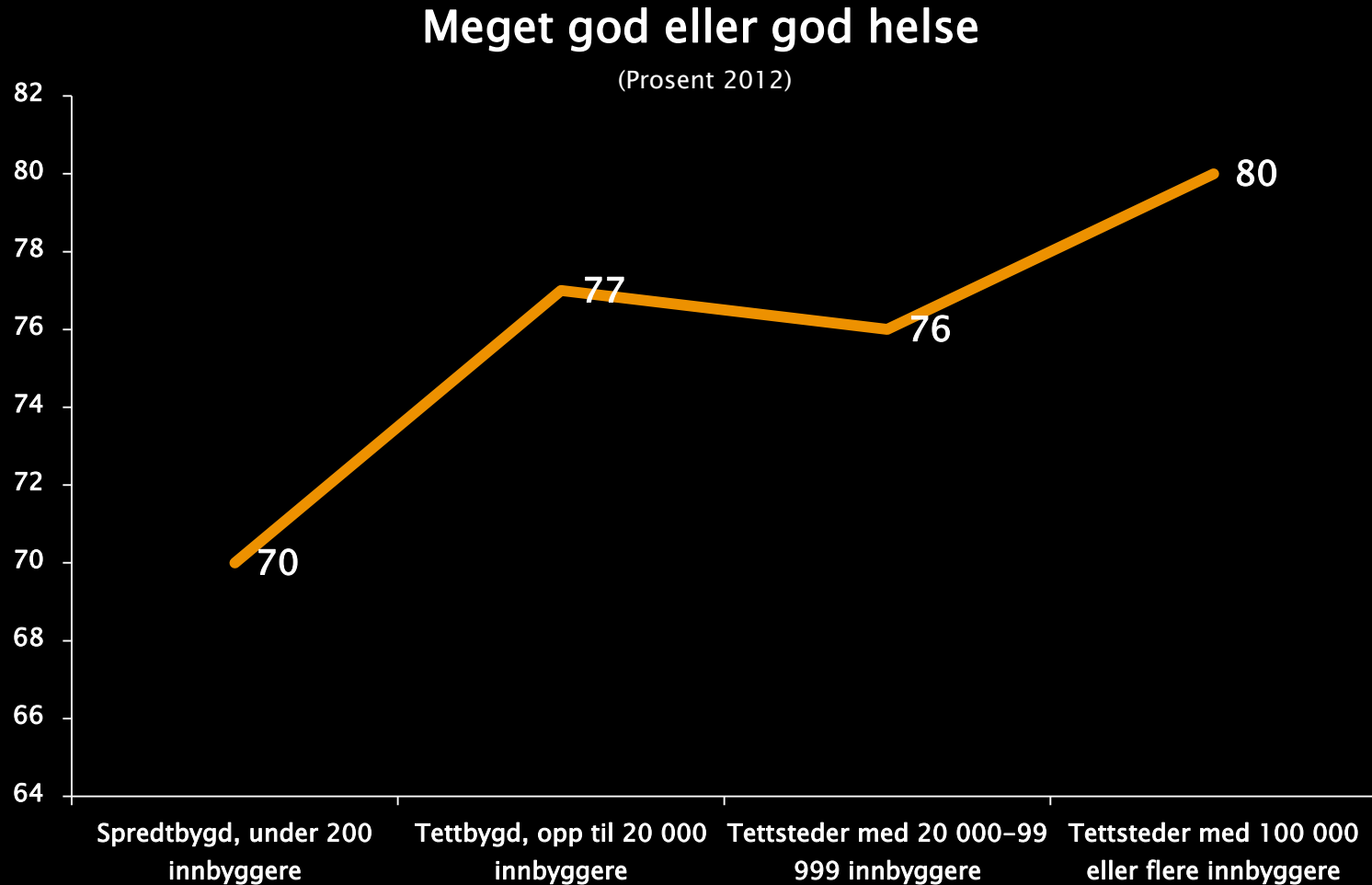

A photograph of a busy city street. In the foreground, a woman with blonde hair, wearing a blue shirt and light-colored pants, is walking towards the right. Behind her, a man in a light blue shirt and dark pants is walking in the same direction. To the left, two other people are walking away from the camera; one is wearing a dark backpack and the other a green backpack. A blue bicycle is parked on the sidewalk. In the background, there is a construction site with scaffolding and white tarps. A traffic light is visible on the right side of the frame. The overall scene is bright and sunny.

Hvor sundt er det
å bo i norske byer?

Hva sier SSB?

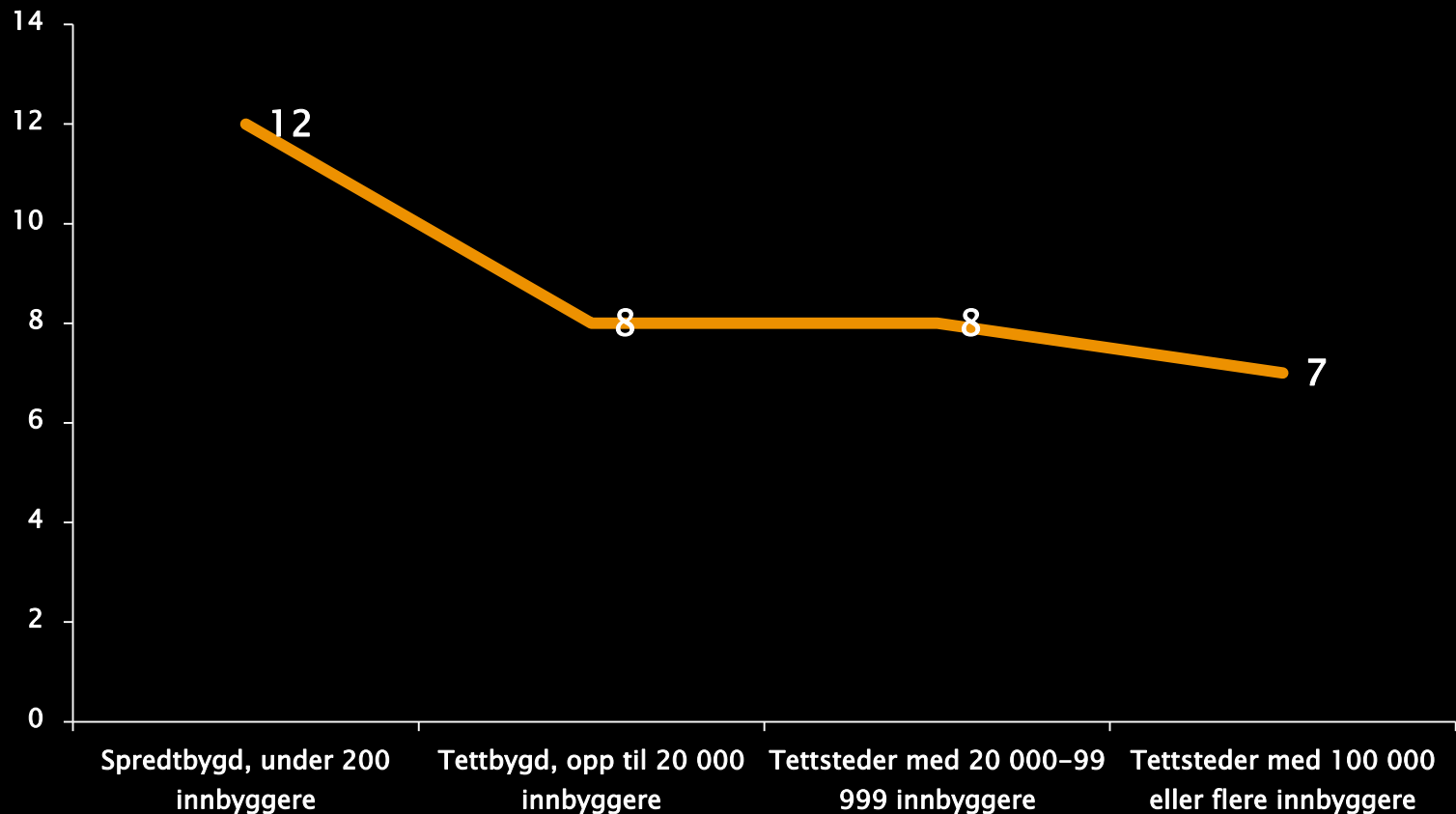
Høyere andel med meget god og god helse i tettsteder med flest innbyggere

Lavere andel med dårlig og meget dårlig helse i tettsteder med flest innbyggere

Dårlig eller meget dårlig helse

(Prosent 2012)

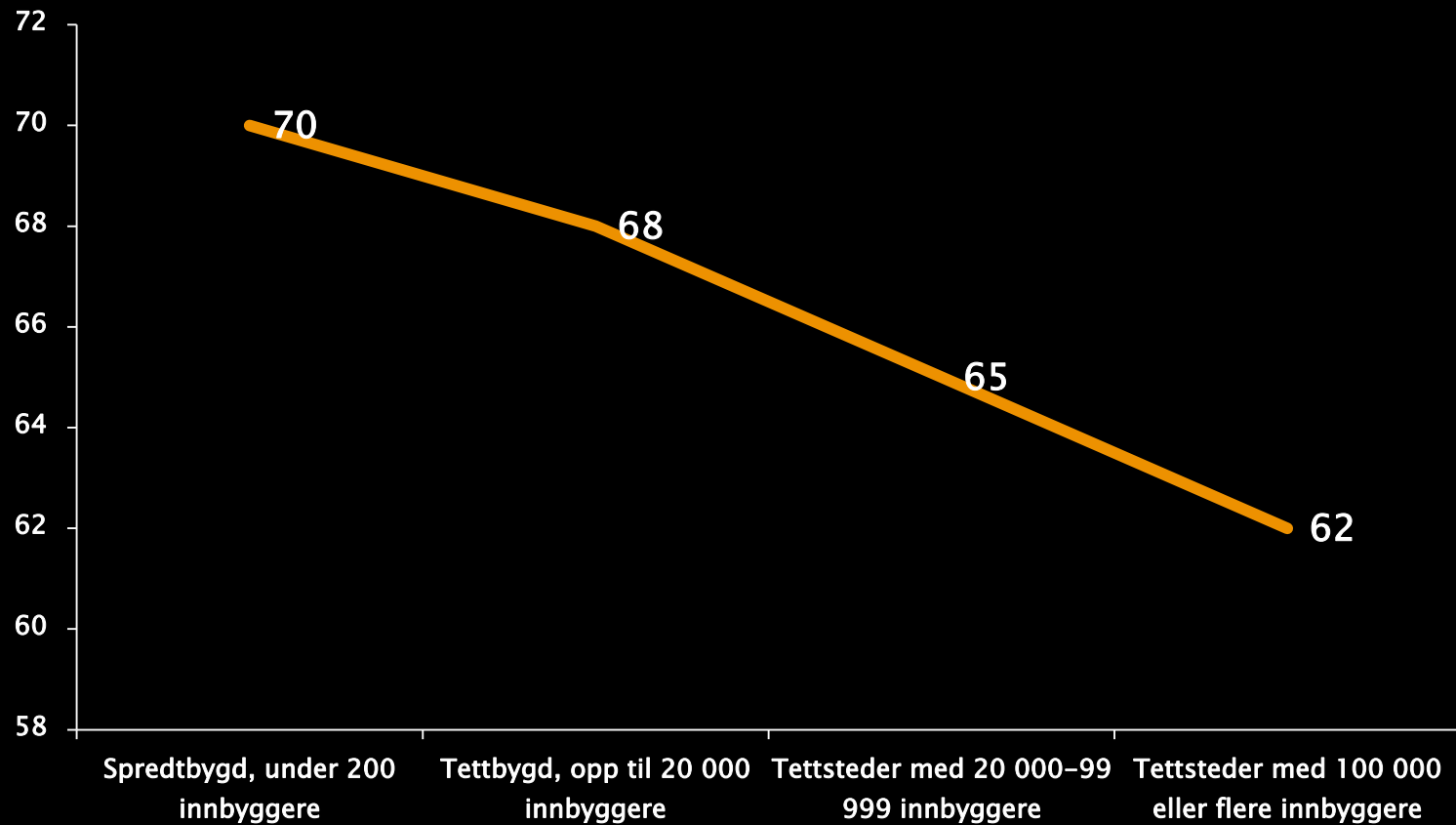

Lavere andel langtidssyke i tettsteder med flest innbyggere

Langvarig sykdom

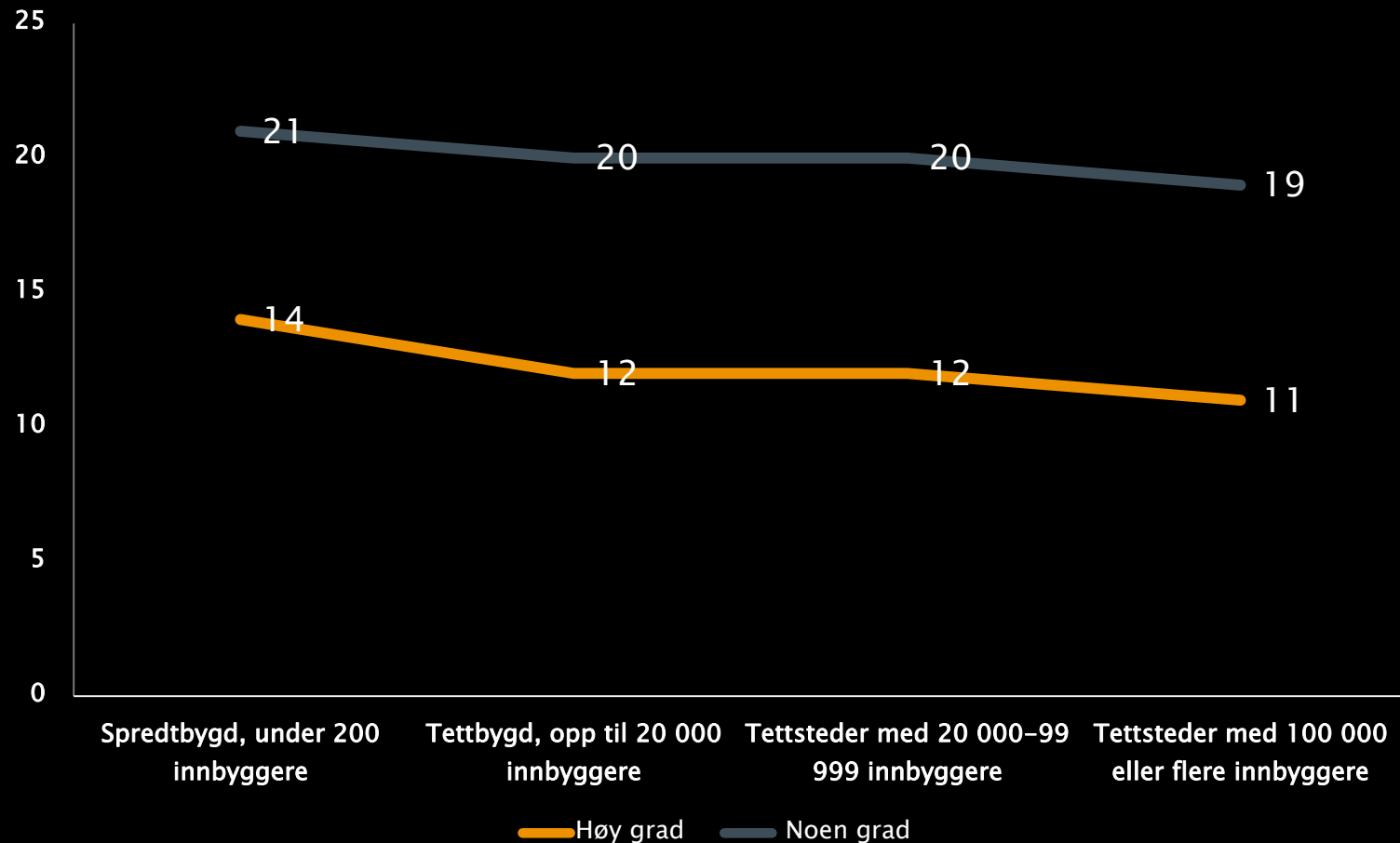
(Prosent 2012)

Lavere andel med sykdom som påvirker hverdagen i tettsteder med flest innbyggere

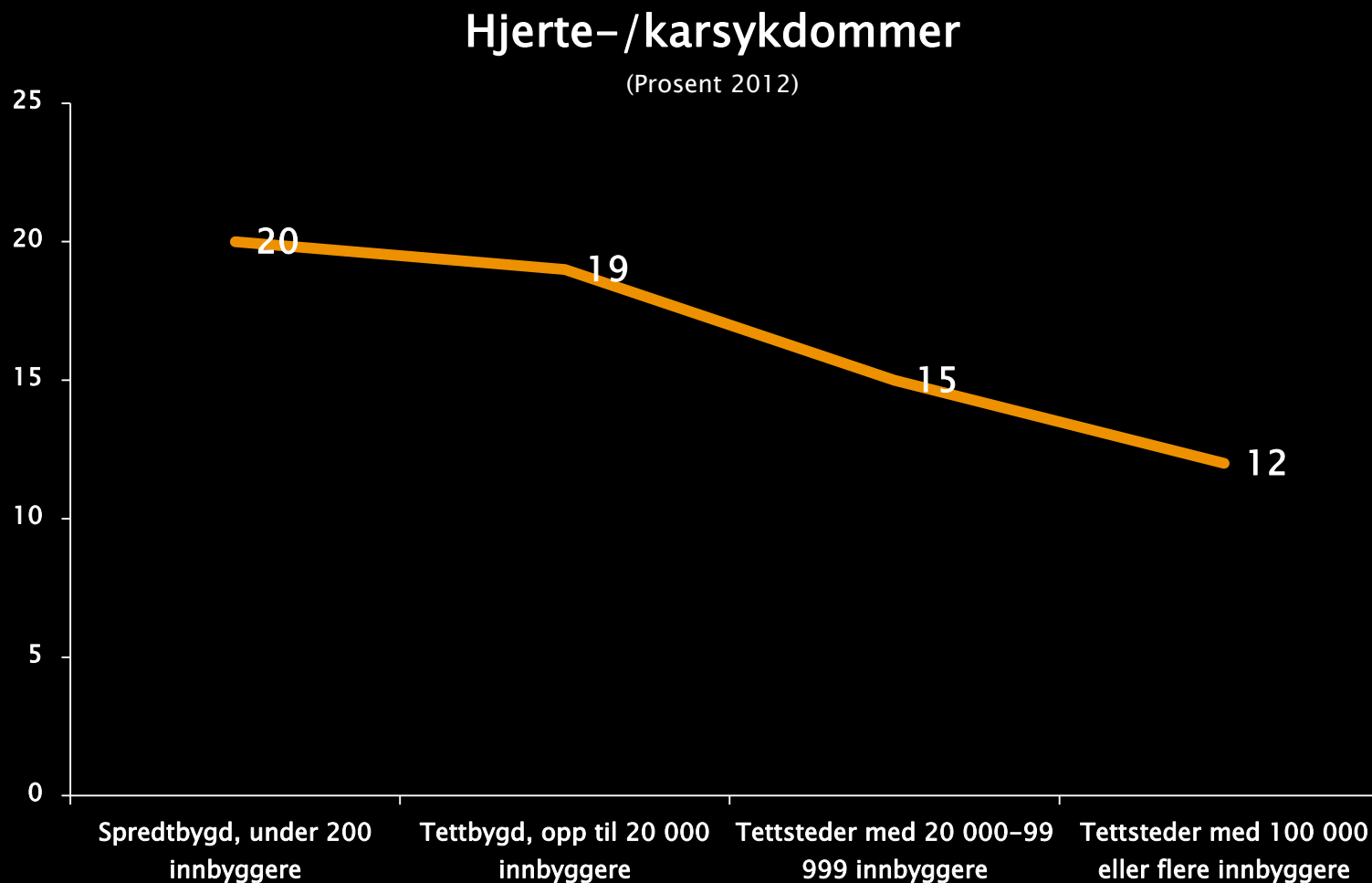
Sykdom som påvirker hverdagen

(Prosent 2012)

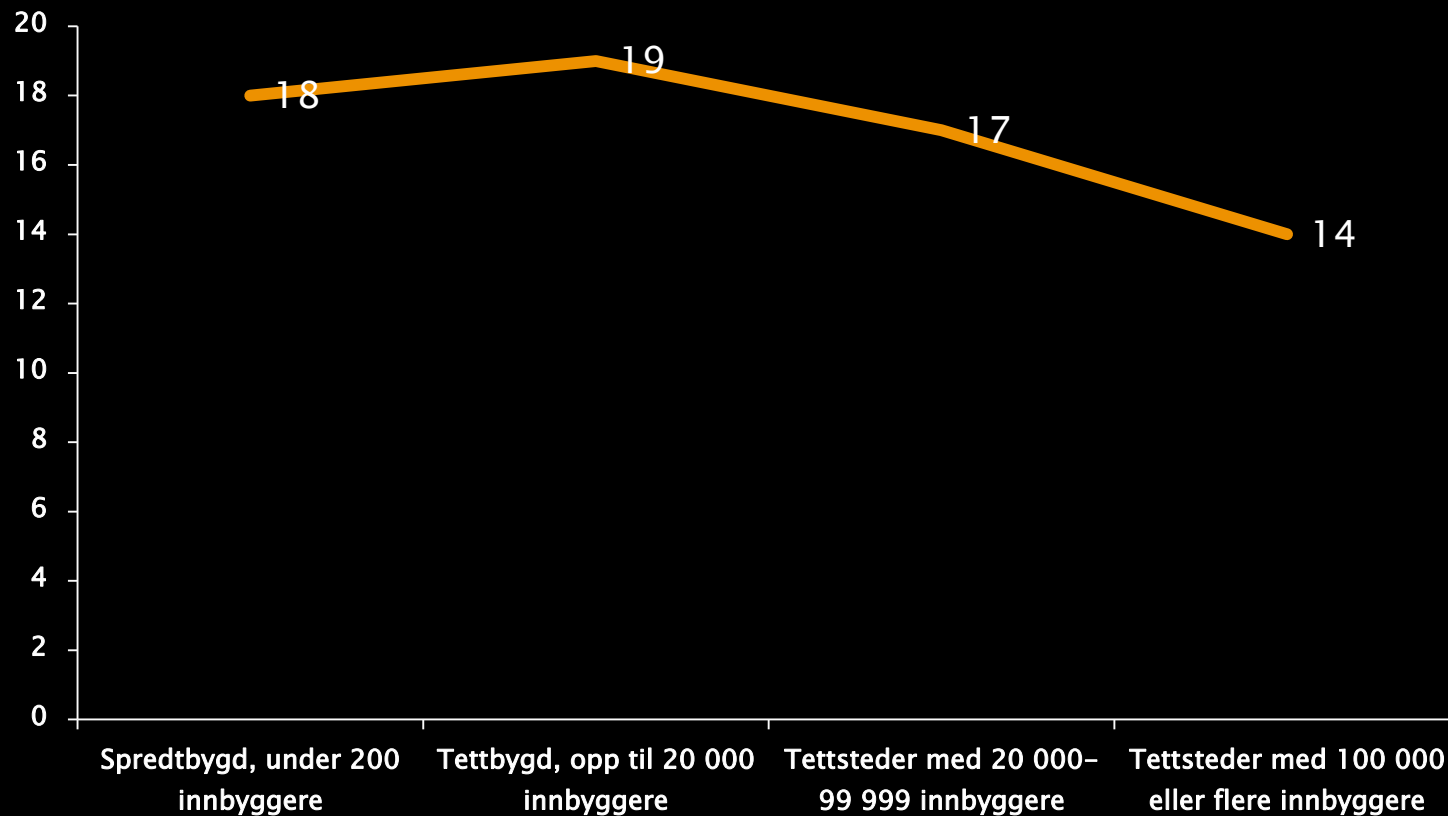
Lavere andel med hjerte- og karsykdommer i tettsteder med flest innbyggere

Lavere andel overvektige i tettsteder med flest bosatte

Overvektig

(Prosent 2012)

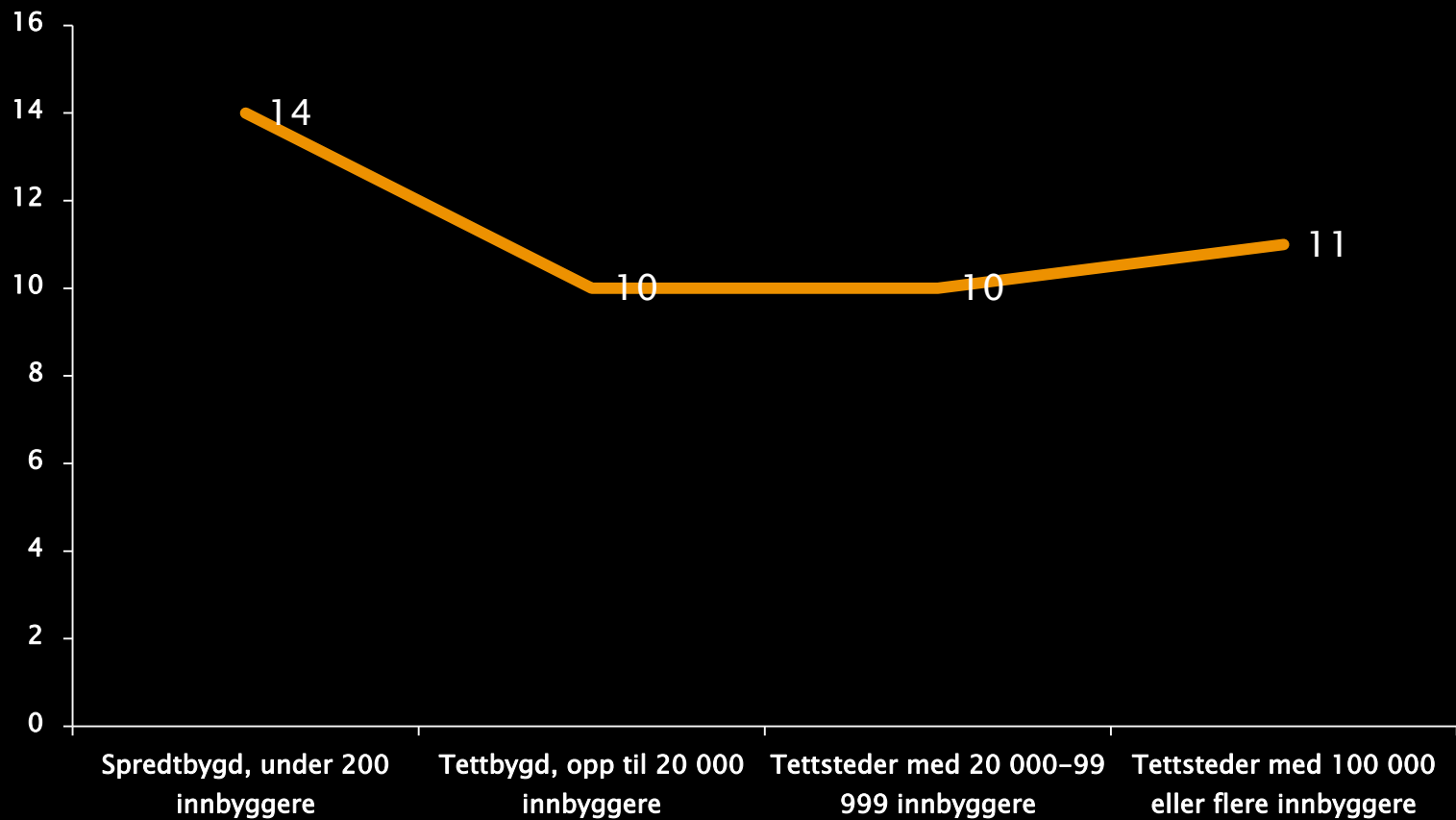

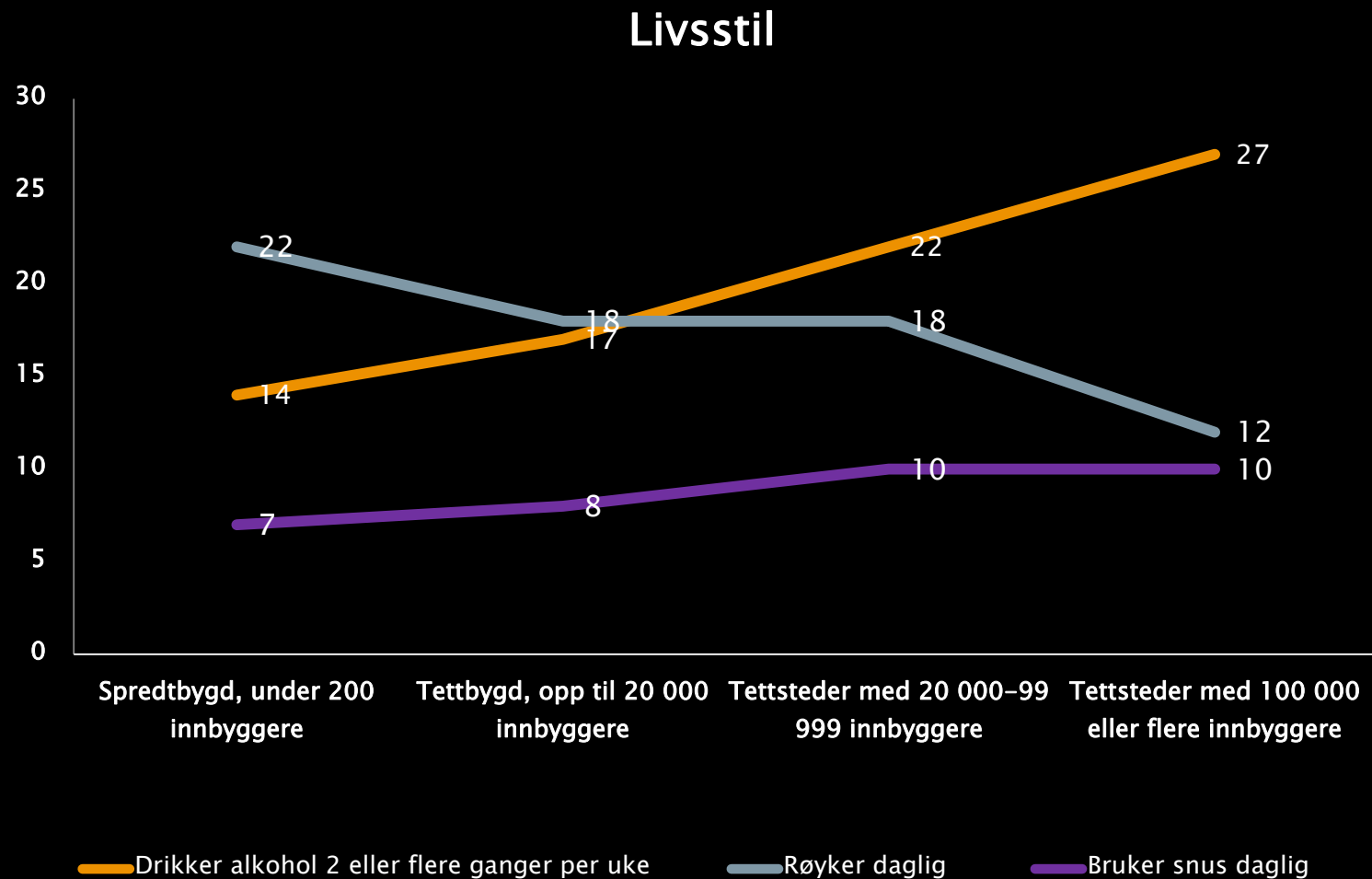
Lavere andel som mosjonerer i spredtbygde strøk

Mosjonerer aldri

(Prosent 2012)

Høyere andel som drikker og bruker snus, men færre som røyker i tettsteder med flest innbyggere

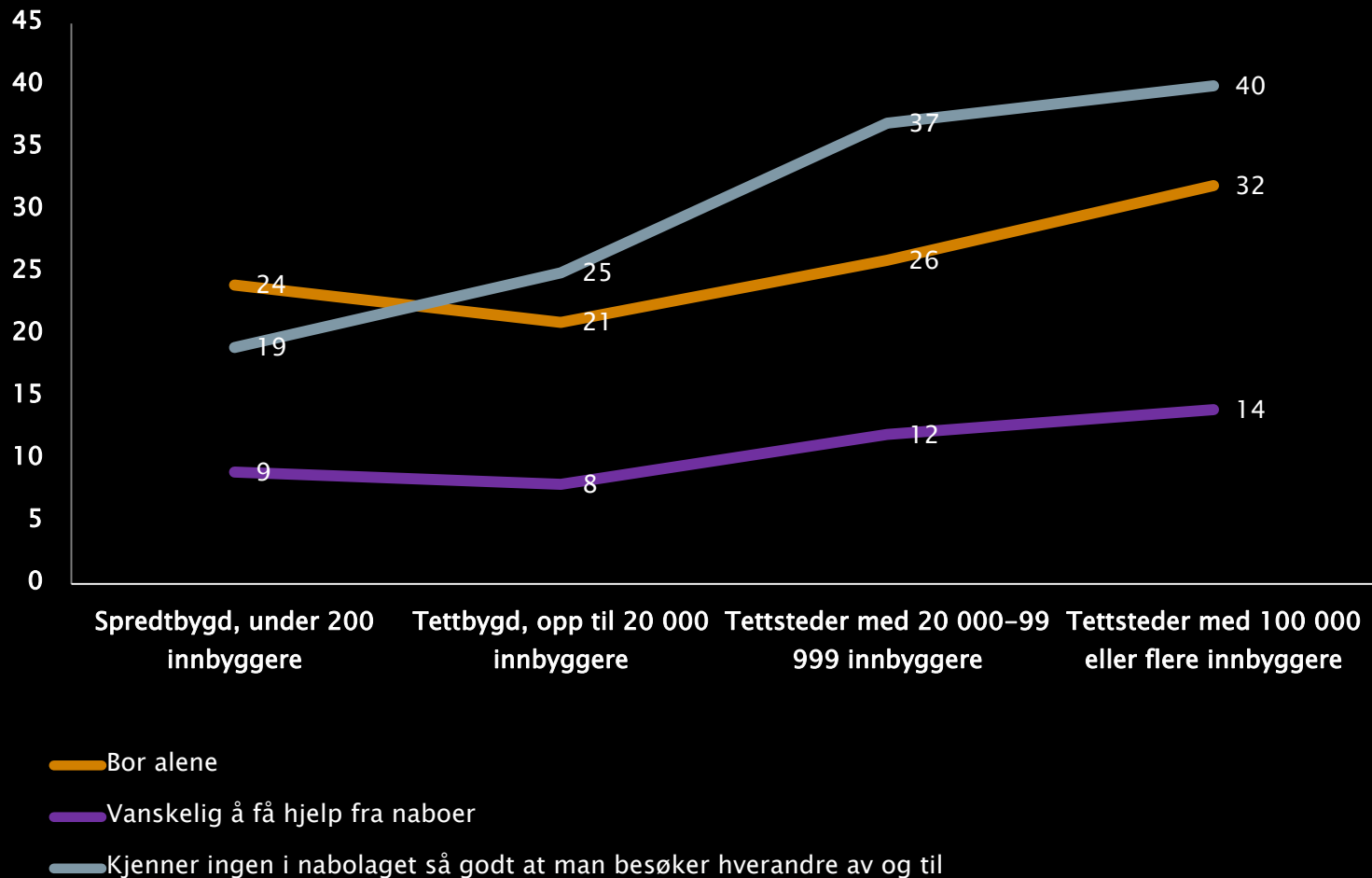
A busy city street scene in Oslo, Norway. In the foreground, several bicycles are parked on the left. A signpost in the middle ground points to various landmarks: Deichmanske bibliotek (Public Library) 400 m, Karl Johans gate 100 m, St. Olav domkirke (Catholic Cathedral) 100 m, Stortinget (Parliament Building) 150 m, Akershus festning (Fortress and Museums) 700 m, and a sign that says "Gjelder ikke buss og taxi". In the background, there are multi-story buildings, a McDonald's sign, and a man in a green shirt and sunglasses standing on the sidewalk. The text "Mye tyer på at befolkningen i byene med flest innbyggere er ganske sunne." is overlaid in white on the image.

Mye tyer på at befolkningen i byene med flest innbyggere er ganske sunne.

Men hvordan har de det med naboer og venner?

Flere bor alene og kjenner sine naboer dårlig i tettsteder med flest innbyggere

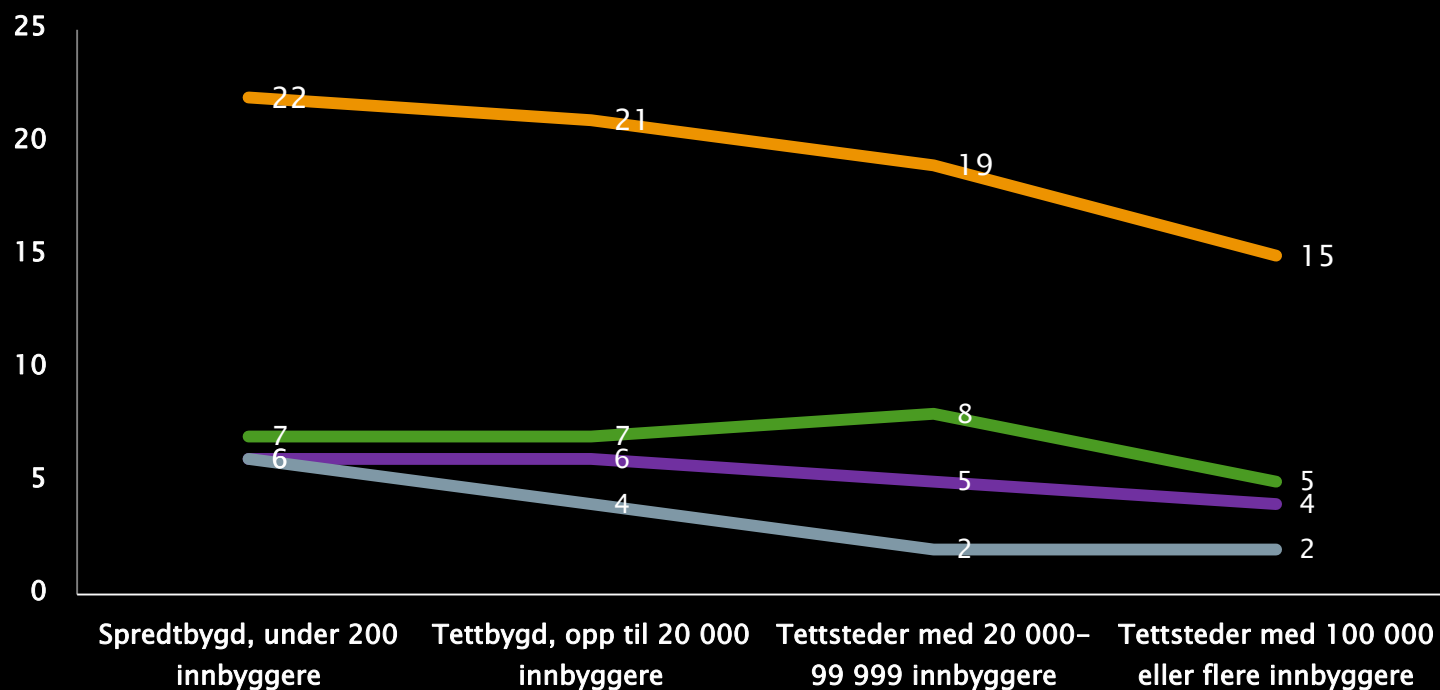
Manglende sosial kontakt – naboer

Lavere andel få venner og uten fortrolige i tettsteder med flest innbyggere

Manglende sosial kontakt – venner

— Lite vennekontakt

— Uten en fortrolig

— Andel med 2 eller færre personer de kan regne med hvis personlige problemer

— Lite kontakt med gode venner via telefon, e-post, internett eller lignende

A vibrant street scene on a sunny day. In the foreground, three people are walking towards the camera: a woman in a black jacket and blue jeans, a man in a light blue t-shirt and blue jeans, and a woman in a dark jacket and blue jeans. To their left, two bicycles are parked. In the background, many people are sitting at outdoor cafe tables with metal frames and wicker chairs. Some are talking, some are eating. There are trees with green leaves and buildings with red accents. The overall atmosphere is lively and social.

**Nabokontakt står svakt,
Kontakt med venner er sterkere**

A multi-story apartment building with red balconies and white walls, surrounded by greenery and a flowering tree in the foreground. The building has several floors with balconies, and the balconies are decorated with plants. The foreground features a grassy area with two wooden benches and a tree with white flowers.

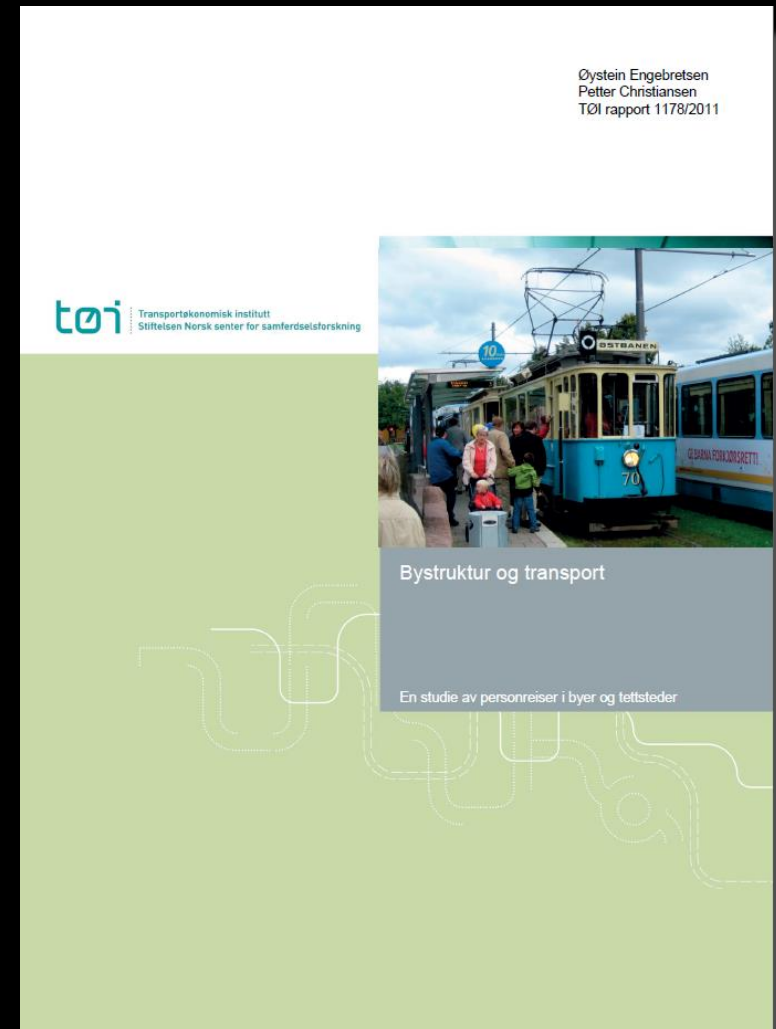
Naboskapet som felleskapsestetikk, snarere enn som ramme for aktivt sosialt fellesskap.

Øystein Engebretsen og Petter Christiansen – TØI rapport 1178/2011

Bystruktur og transport

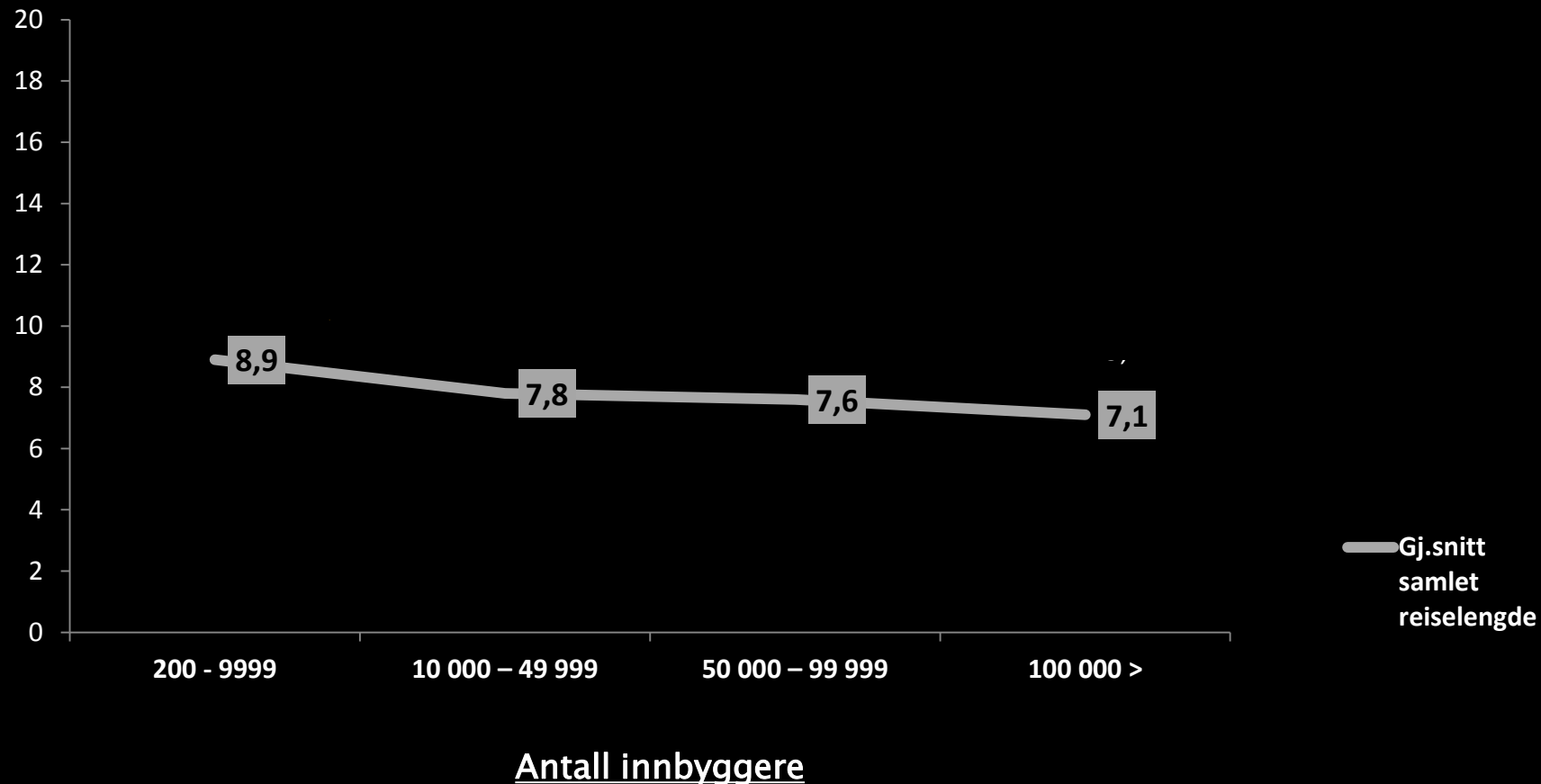
- Antall innbyggere
- Tetthet av innbyggere

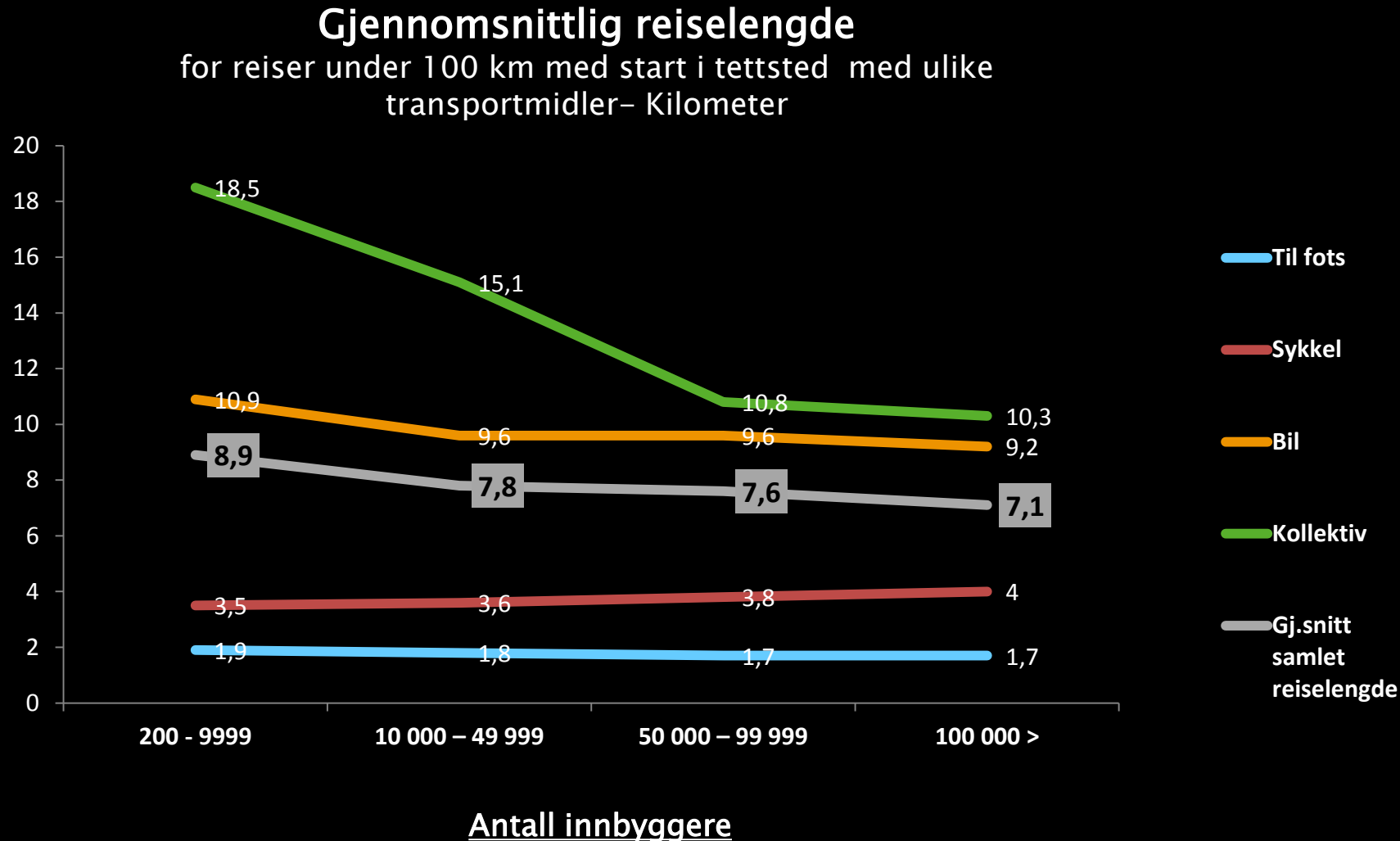

Reisene er i gjennomsnitt litt kortere i tettsteder med flest innbyggere

Gjennomsnittlig reiselengde
for reiser under 100 km med start i tettsted – Kilometer

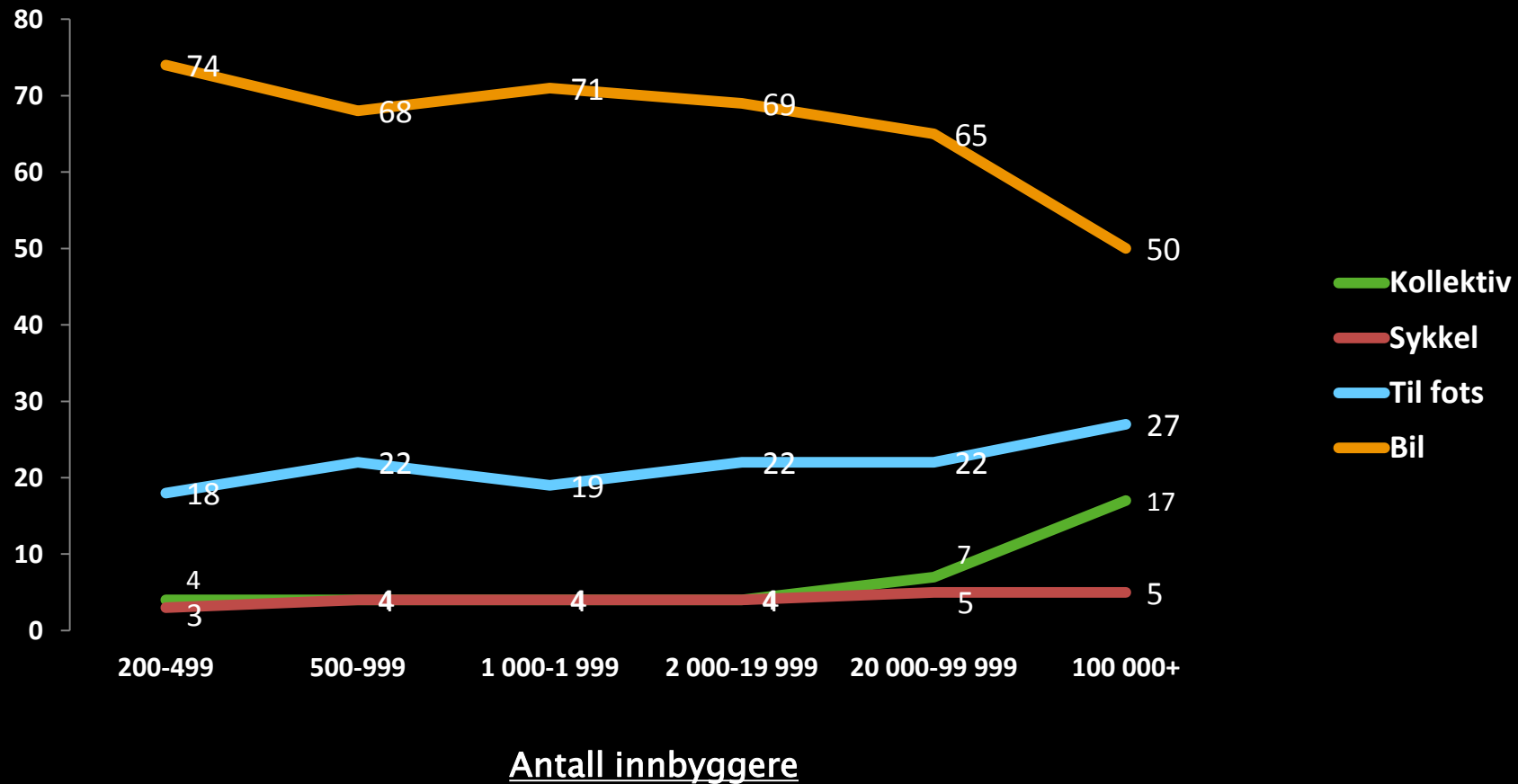
Kollektivreisene er i gjennomsnitt kortere i tettsteder med flest innbyggere

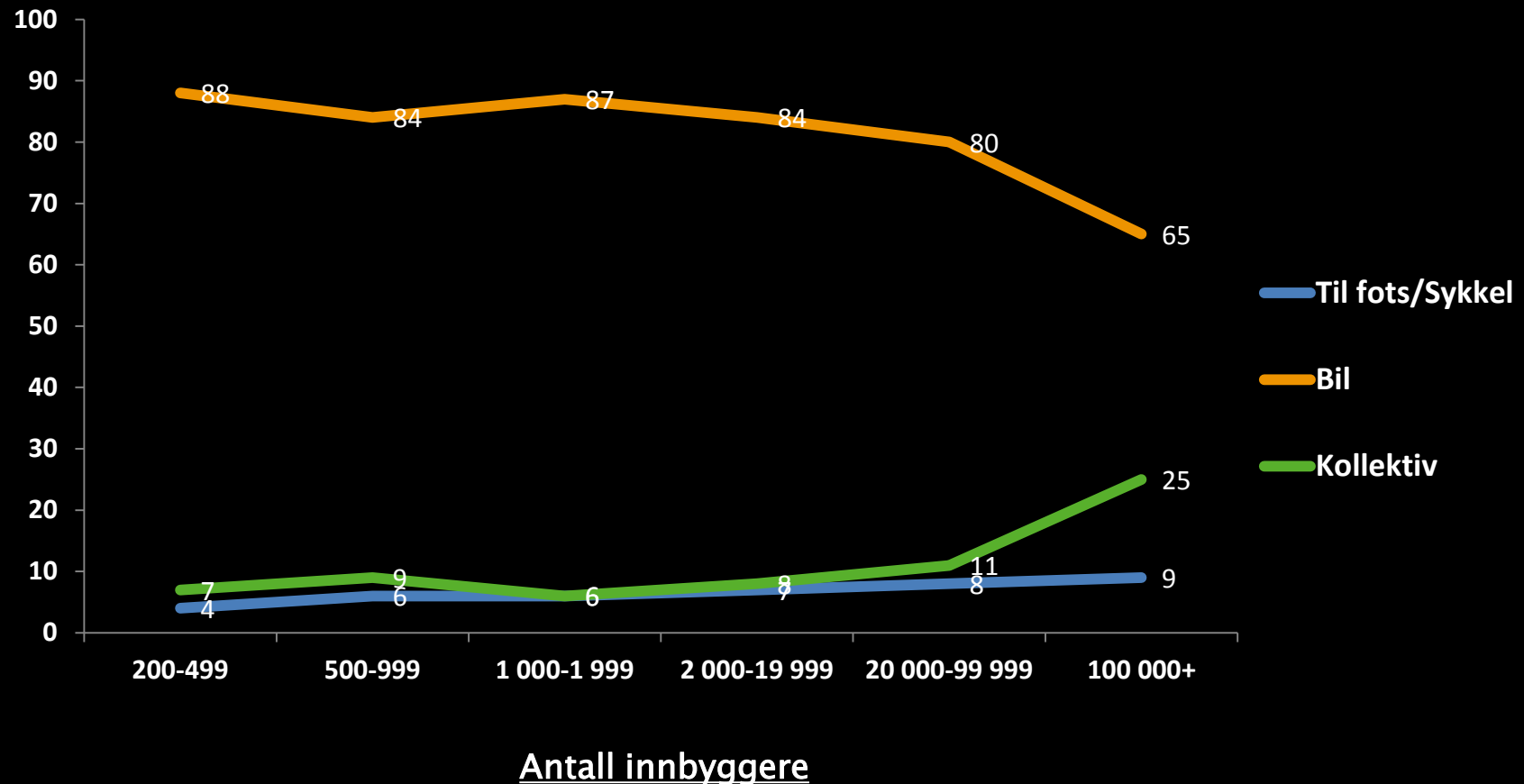
Lavere andel reiser med bil i tettsteder med flest innbyggere

Transportmiddelfordeling
for alle reiser med start i tettsted – prosent

Daglig reiselengde med bil er kortere i tettsteder med flest innbyggere

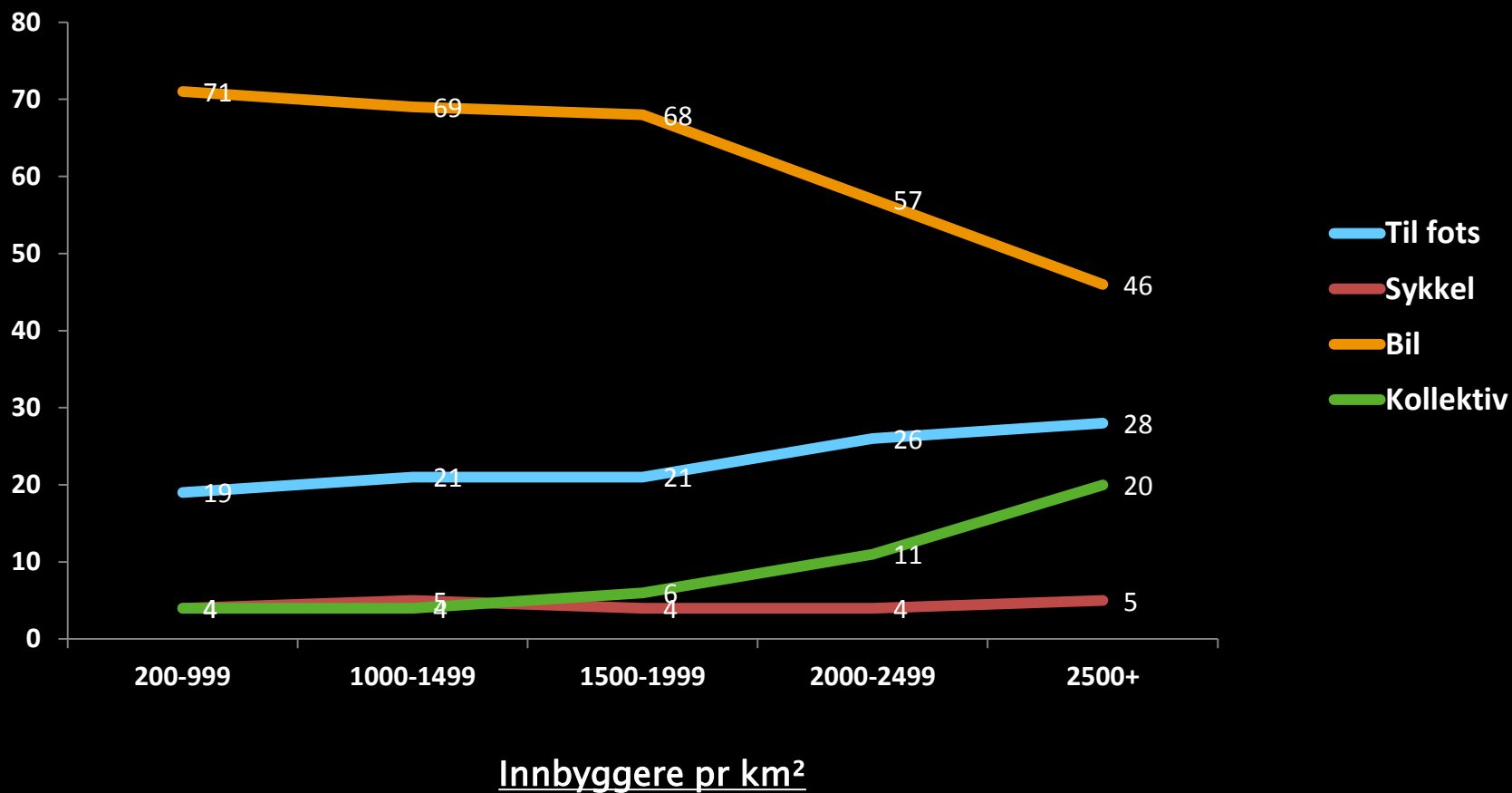
Andel av daglig reiselengde
med ulike transportmidler for reiser under 100 km med start i tettsted – Prosent

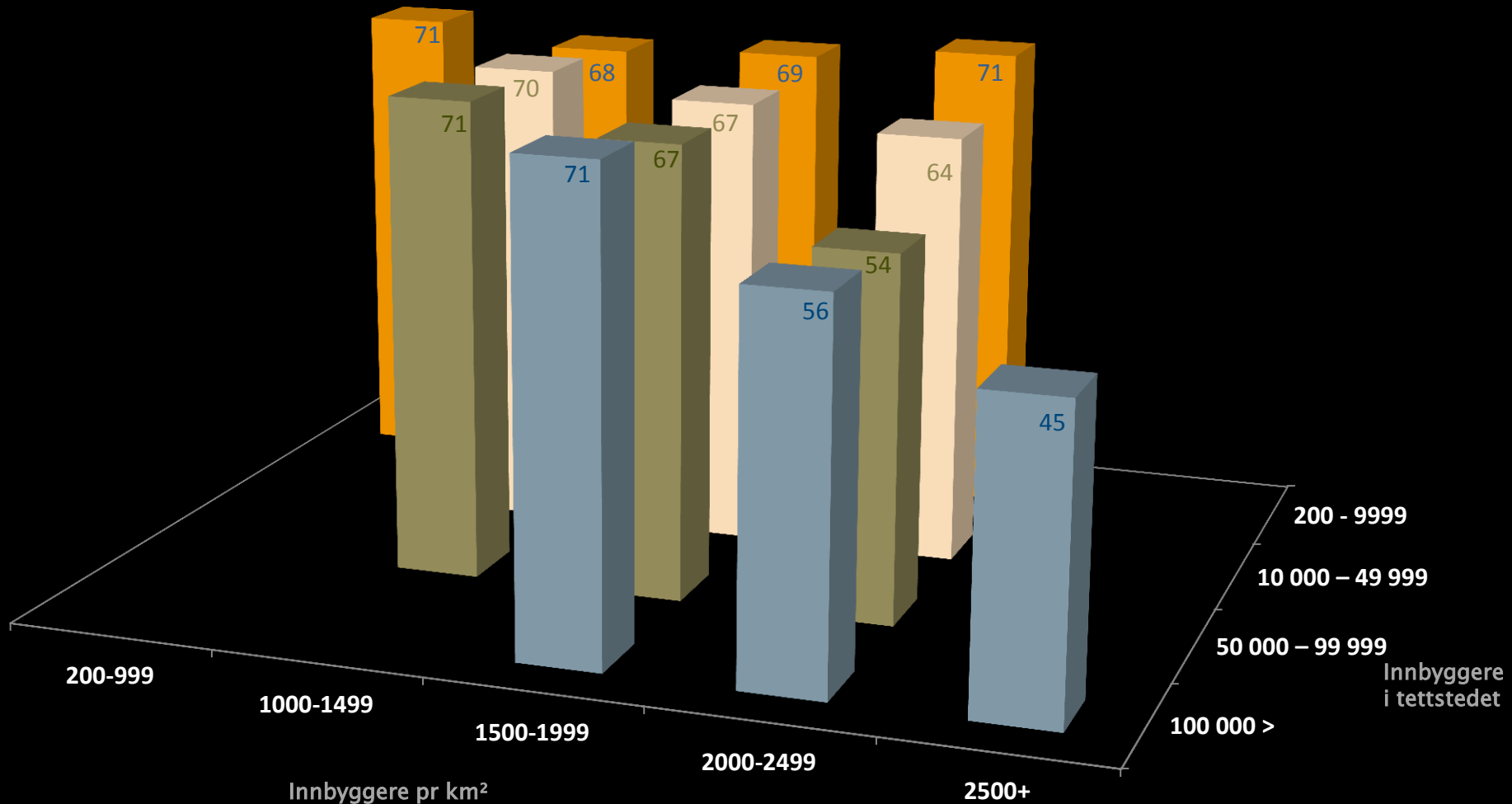
De reiser minst med bil der de bor tettest

Transportmiddelfordeling etter tettstedets tetthet
Prosent

De som bor tettest i tettsteder med flest innbyggere har lavest bilandel

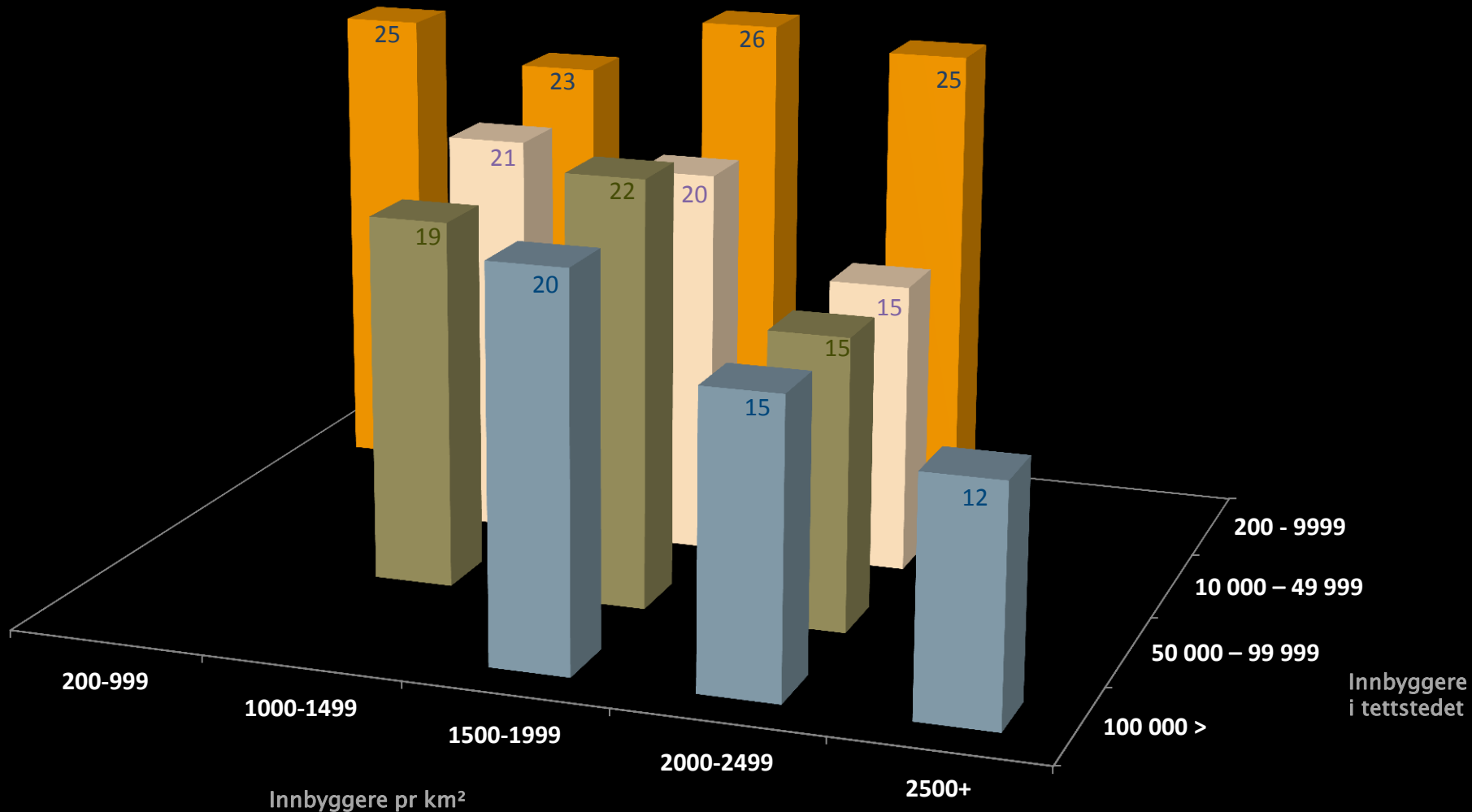
Bilandel på reiser med start i tettstedet – prosent

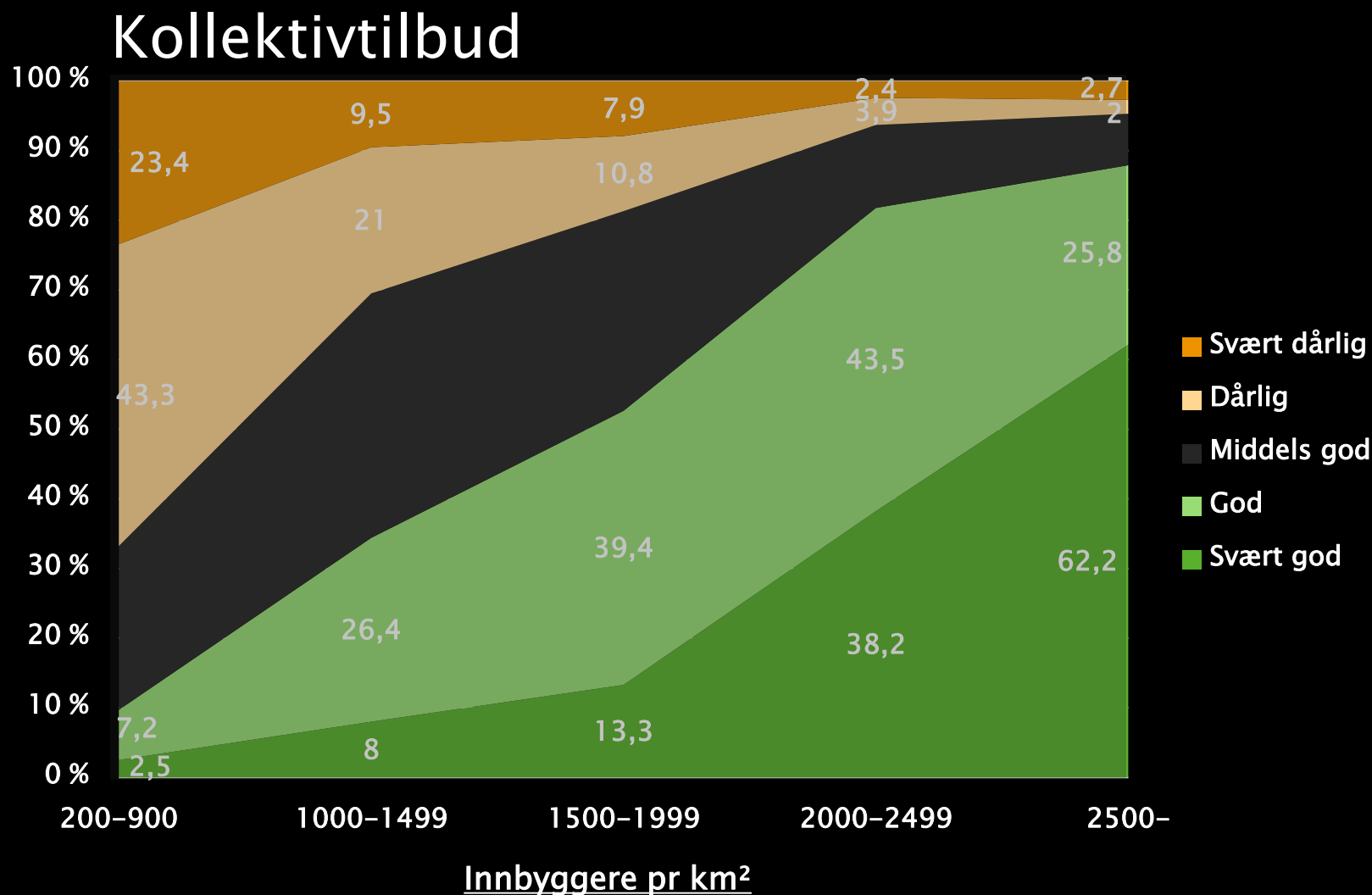

De som bor tettest i tettsteder med flest innbyggere bruker bilen minst

Gjennomsnittlig kjørelengde med bil (vognkilometer) pr dag for bosatte i tettstedet. Reiser under 100 km. – Kilometer

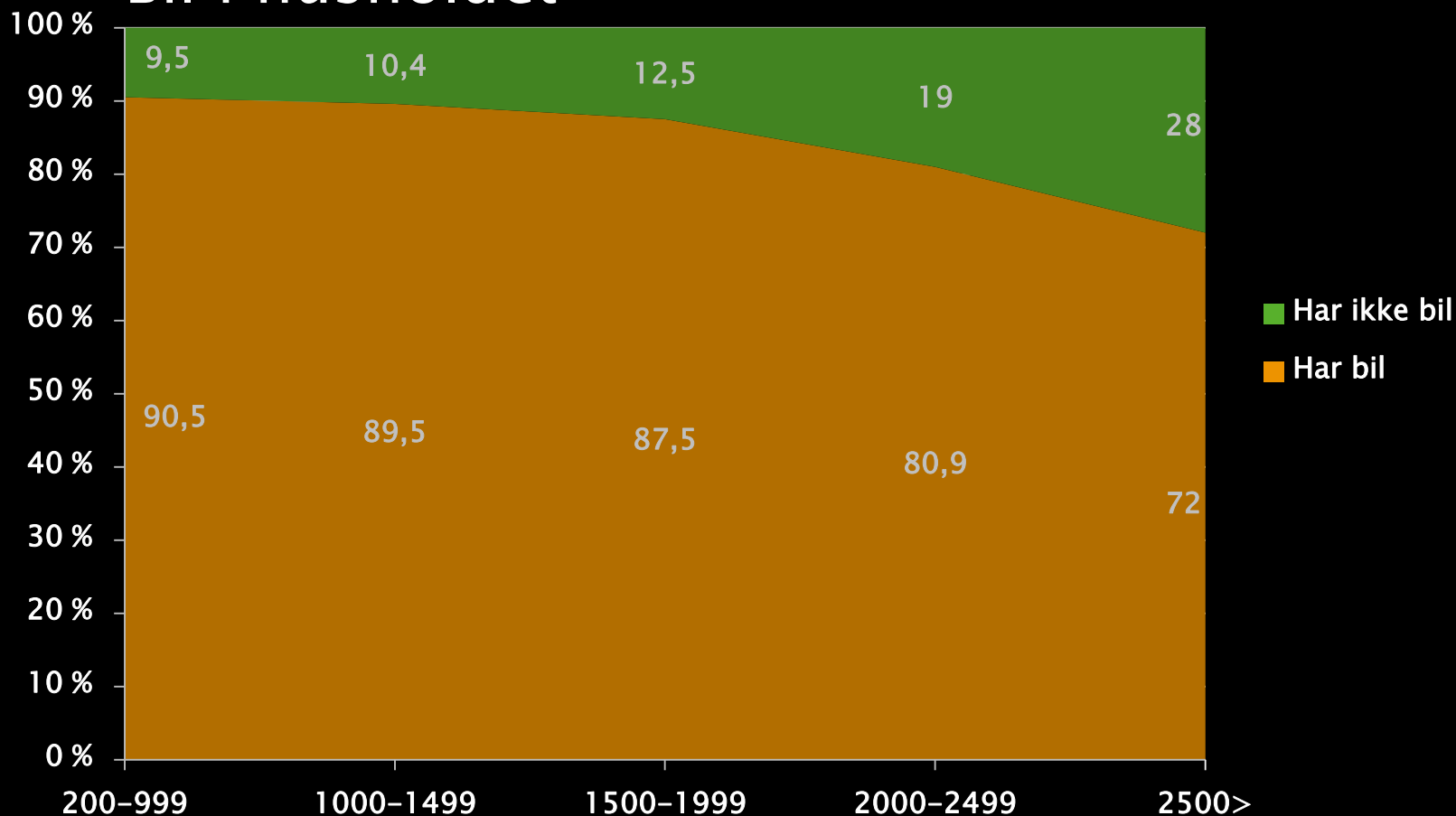
Flest med godt og svært godt kollektiv tilbud der de bor tettest

De fleste har bil, men færre der de bor tættest

Bil i husholdet

Bystruktur og transport

Desto flere innbyggere og desto tettere byer, desto mindre bilkjøring!

Desto tettere vi bor desto bedre kollektivtransport!

Færre har bil blant de som bor tettes

Denne idyllen er ikke bærekraftig

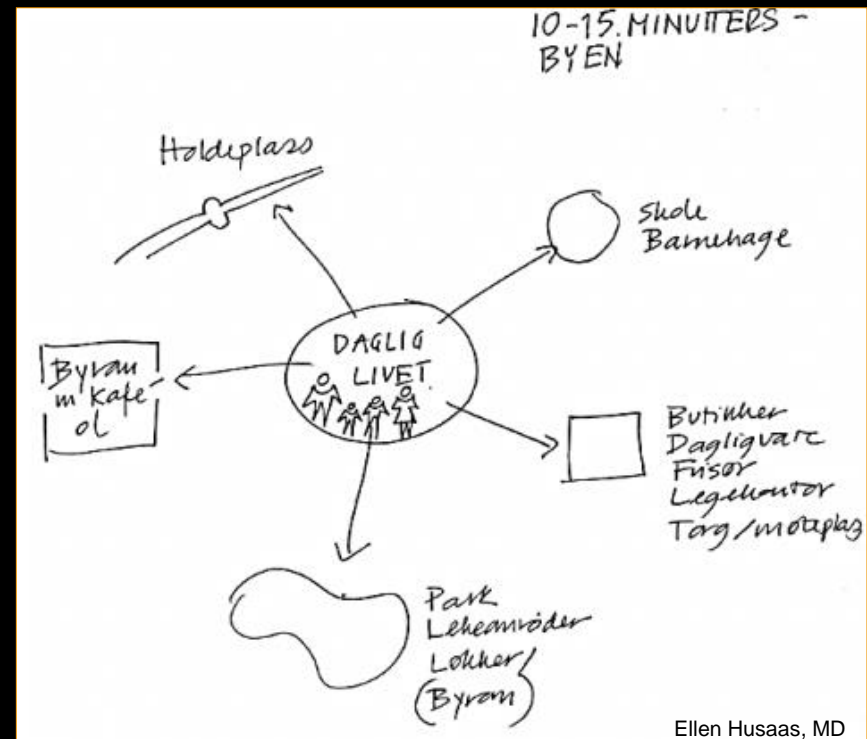
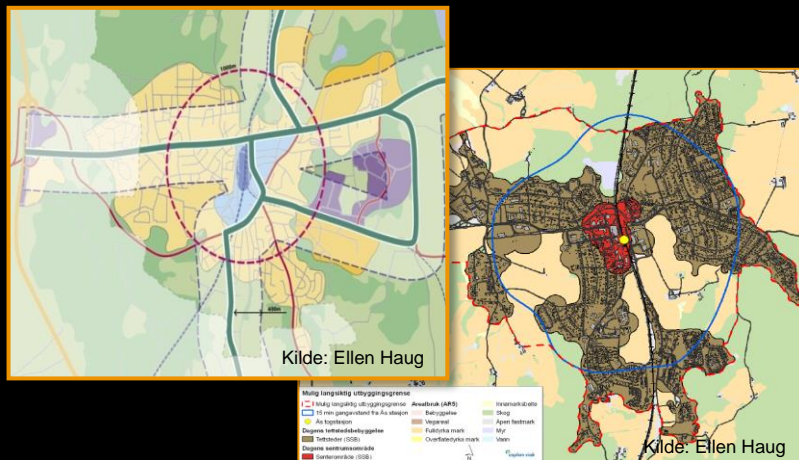
Målet er fortetting

Mange kommuner har fortetting som byutviklingsstrategi

Planlegging for bærekraftig transport

- ▶ Mennesket som utgangspunkt for planlegging
- ▶ 10 minutters-byen
- ▶ Høy utnyttelse i sentrale områder og i knutepunkter

Hvor tett vil vi bo?

«Jeg elsker å bo i blokk –
midt i kollektiv-smørøyet»

Dælengengata ved Carl Berners plass i Oslo

Hvor høyt vil vi bo?

Noe må ned!

Harter Plateau, Linz Leonding, Østerrike

Foto: Paul Ott/architectur. aktuell 11/2008

Kunne vi bo her?

Sao Paulo

Köln

Foto: Paul Ott/architectur. aktuell 11/2008

Her liker vi å bo

Enerhaugen borettslag

Arkitekt Sofus Haugen
Ferdigbygd i 1965
15 etg.

Oslo Plaza 37 etasjer
Norges høyeste hus

Postgirobygget
Fra 20 – 26 etasjer

Mange drømmer om å bo i New York

56 Leonard Street

- 56 etg. med 145 leiligheter.
- Alle med egen uteplass
- Startet bygging I 2008 og pågår ennå
- Tribeca Historic District, Downtown Manhattan.
- Architects: Herzog & De Meuron
- Sculpture: Anish Kapoor

TOUR DE LA CHAPELLE – Paris

Bygg som egne samfunn

- 173 meter – 48 etasjer
- Startet å bygge i 2007
- Arkitekt: Iñaki Ábalos og Renata Gonzáles
- Aktiviteter 24 timer i døgnet
  - Sport
  - Kultur
  - Shopping
  - Hotel
  - Kontorer
  - leiligheter

Foto: Darren Kirby Bulliver

The Woodward's building – Vancouver

32 etg med kunstscole, kontorer og boliger med fasiliteter som klubbhus, treningscenter, og vaskeri.

Arkitekt: Henriquez Partners. Ingeniør: Glotman Simpson

**Vi er redd for å miste
lyset og uterommene**

Vancouverism

Characterized by tall, but widely separated, slender towers interspersed with low-rise buildings, public spaces, small parks and pedestrian-friendly streetscapes and facades to minimize the impact of a high density population."

—The New York Times, December 28, 2005

Vancouver

Vancouver – integrert boliger, handel og kontorarbeidsplasser

Nydalen

- 11 min fra Nationalteatret til Nydalen med T-banen
- Ca. 200 bedrifter
- Ca. 8000 arbeider
- Ca. 10.000 studerer
- Ca. 4000 bor

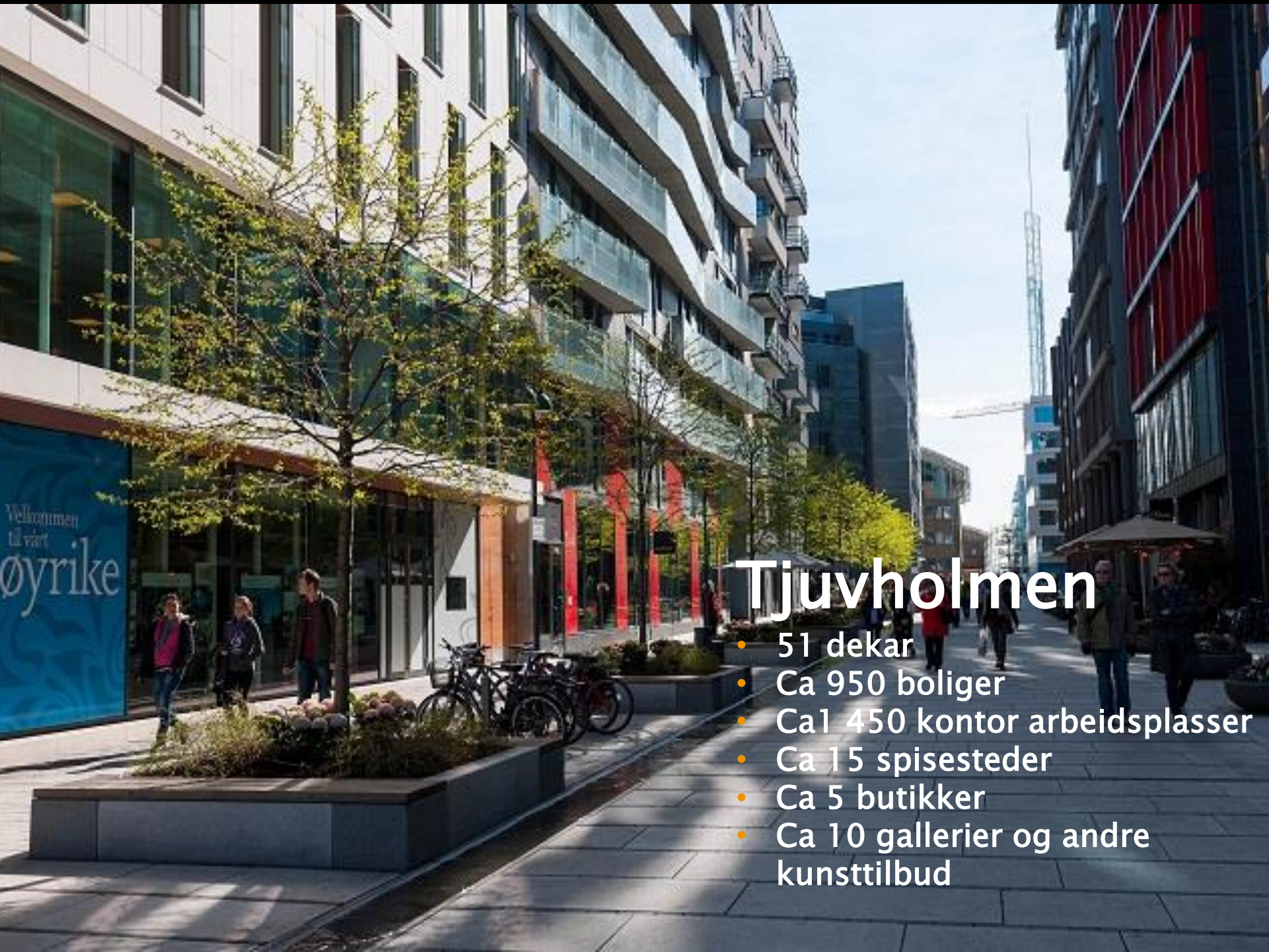

Aker brygge

- Ca 6 000 arbeider
- Ca 900 bor

Velkommen
til vårt
øyrike

Tjuvholmen

- 51 dekar
- Ca 950 boliger
- Ca 1 450 kontor arbeidsplasser
- Ca 15 spisesteder
- Ca 5 butikker
- Ca 10 gallerier og andre kunsttilbud

Vi bygger høye boligbygg i sentrum

Nominert til
Oslo bys arkitekturpris 2013

- MAD Arkitekter
- 76 gjennomgående leiligheter som alle har privat terrasse, samt tilgang til takterrassen.
- Skyvbare, perforerte aluminiumspanelene sørger for god skjerming mot sol og innsyn.

Forhandling med næringslivet

- NYC – mer plass til byen og byens befolkning – lan bygge høyere

Tønsberg torg

- Samarbeid med næringslivet

Bassengtomta i Trondheim

«Fortett med vett»

Jon Guttu
Lene Schmidt

Georgernes Verft – Bergen

Spikerfabrikken – Stavanger

Stedspolygame

- En del mennesker synes å bli stedspolygame
- De ønsker seg faste holdepunkter i forhold til egen identitet utenfor hverdagsrommet (eksempel hytte, hus i utland osv)
- En årsak kan være at for noen fører byomforming og for raske endringer til opplevelser av stedstap ved at tidligere holdepunkter blir borte
- Ved for aggressiv byomforming kan viktige sentrumsnære naturlige rekreasjonsområder gå tapt
- Noen søker ut av de urbane landskapene til mer stabile lokalsamfunn og naturlige landskaper utenfor byene på fritiden

Byens språk

- Transparente omgivelser.
Det må ikke bli så vakkert at vi ikke ser det
- Vi vil bli overrasket
- Byen må kommunisere med oss

Den hyggelige byen

Konfliktfri, har et alminnelig sosialt byliv med kafeer, benker og lignende og er preget av pene omgivelser

Det urbane

Møte med de fremmede og med det fremmede

Den spennende byen

Gir utfordringer, er preget av kontraster, har ekstraordinær og utsøkt estetikk, og er uforutsigbar.

Den trygge byen

Relativt tett befolket (sosial kontroll), oversiktlig, tydelig og forståelig

Vi må kanskje tenke annerledes!

Vegsystemet

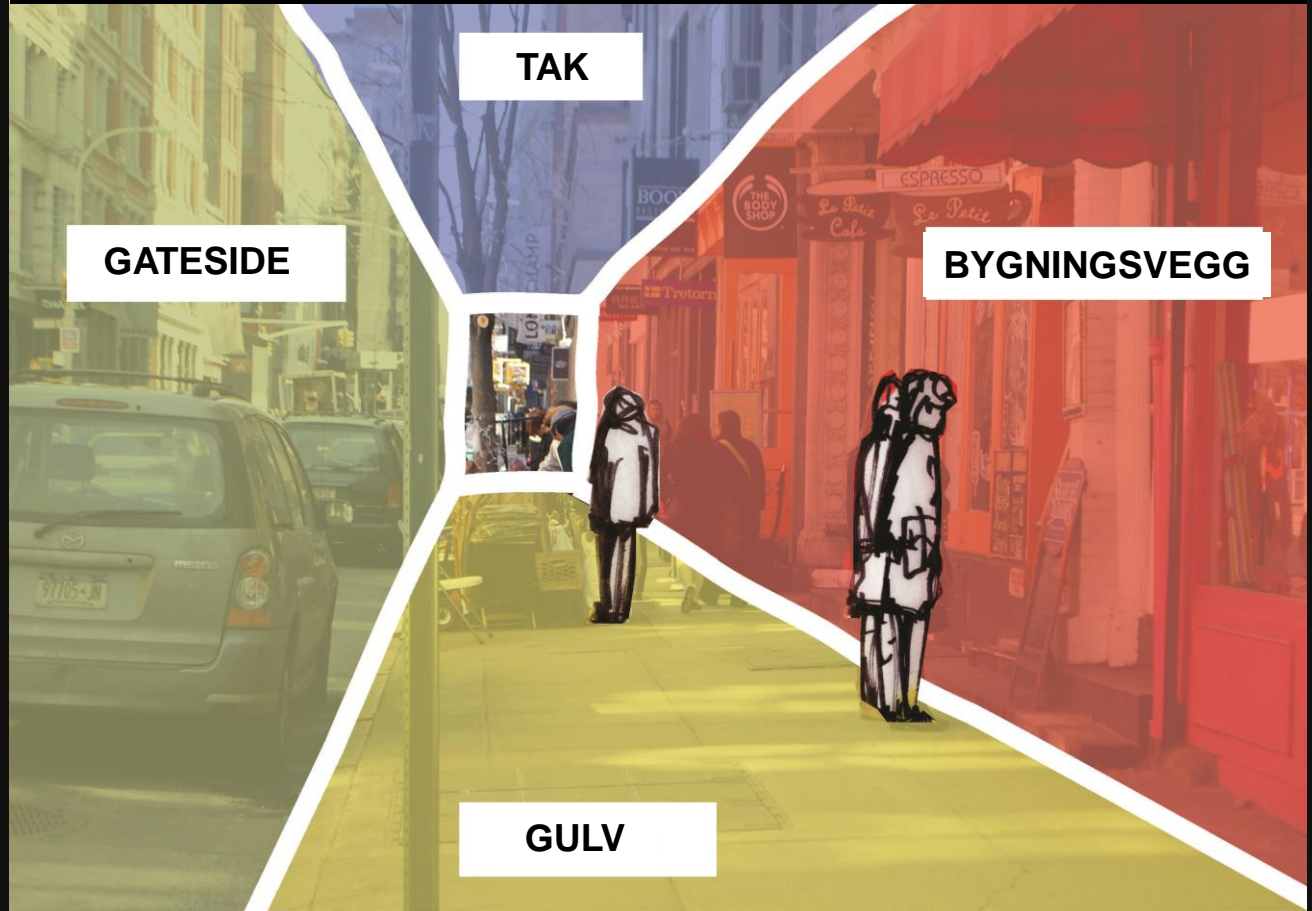
- Regulert
- Upersonlig
- Todimensjonalt
- Ensidig funksjon
- Statisk
- Forutsigbart
- Systematisk
- Offentlig kontrollert
- Skilt og oppmerking

Det Offentlige Rom

- Kulturelt definert
- Personlig
- Tredimensjonalt
- Multifunksjon
- Konstant i endring
- Uforutsigbart
- Kontekstuell
- Kulturelt / sosiale regler
- Uformell kommunikasjon

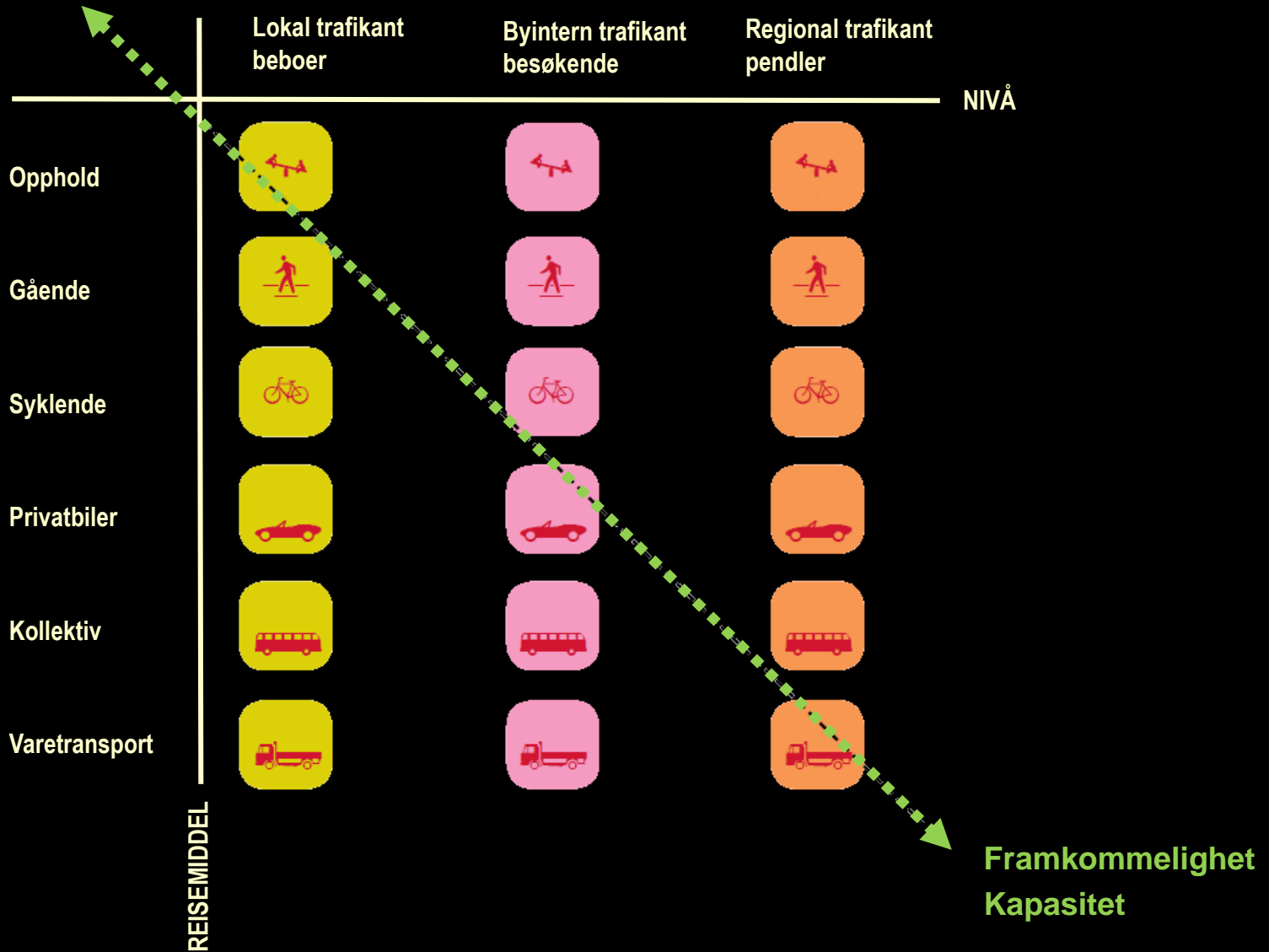
Fortausrommet

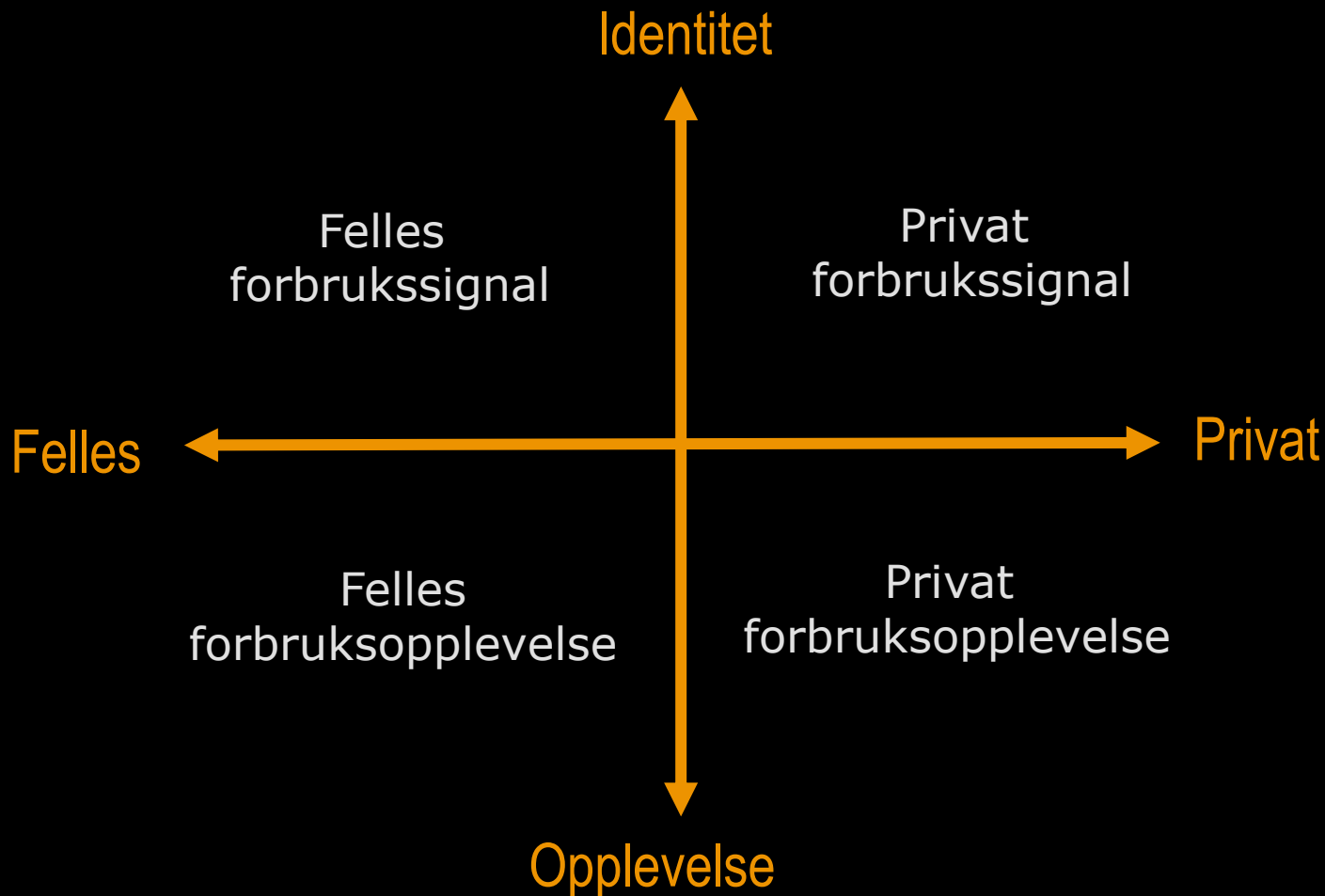

Det må gjøres noen valg

Trivsel og estetikk
Miljøbelastninger
Tålegrense

Steder som et forbruksgode

Byen er bevegelse

Bevegelsen øker

A photograph of a busy pedestrian street, likely a market area. In the foreground, several people are walking away from the camera. A man in a blue polo shirt and light-colored trousers is on the left. A woman with red hair, wearing a black top and a patterned skirt, is in the center. A man in a bright yellow polo shirt and dark trousers is walking towards the camera. The street is lined with market stalls under white umbrellas, and many other people are visible in the background. The overall atmosphere is one of a vibrant, active urban environment.

UN HABITAT
FOR A BETTER URBAN FUTURE

URBAN MOBILITY

**ACCESS TO
GOODS AND
SERVICES**

Move people closer together!

Takk for oppmerksomheten

